

Náša bolnišnica

Kazalo

- 2 Kazalo
- 3 Uvodnik
- 4 Poslovanje bolnišnice in razpis za direktorja UKC Maribora
- 4 Delegacija iz Kazahstana na obisku v UKC Maribor
- 5 3. Srečanje članov Združenja direktorjev slovenskih bolnišnic v Slovenj Gradcu
- 6 Direktor Univerzitetnega kliničnega centra Maribor o 20-letnih vodstvenih izkušnjah
- 8 Oddelek za ginekološko onkologijo in onkologijo dojke UKC Maribor je postal evropsko akreditiran center za izvajanje subspecializacije iz ginekološke onkologije
- 10 Arhiv UKC Maribor se predstavi
- 12 Gripa v sezoni 2014/2015 in precepljenost zdravstvenih delavcev UKC Maribor
- 15 Kaj narediti z odnosi z javnostmi v zdravstvu?
- 17 Dan žil v UKC Maribor
- 18 Svetovni dan ledvic 2015 s sloganom Zdravje ledvic za vse!
- 20 13. strokovno srečanje fizioterapevtov Fizioterapevtski izzivi v športu
- 22 Razvoj otroške kirurgije v UKC Maribor
- 23 Strokovno srečanje medicinskih sester s področja revmatologije v Mariboru
- 24 Evropska šola za bolečino zaradi raka in paliativno oskrbo – EFIC School for Cancer Pain and Palliative Care
- 26 V Mariboru se je odvilo že 26. srečanje družinskih zdravnikov in internistov iz prakse za prakso
- 28 Bedjaničev simpozij
- 30 Donacija slik na Oddelku za ORL in MFK
- 31 Študenti darovali rdečo življenjsko tekočino
- 32 Bookcrossing tudi v UKC Maribor
- 32 Skupaj Z in ZA bolnike z multiplo sklerozo
- 33 "Mavrična vila" in otroci na pediatriji v UKC Maribor
- 33 Praznične delavnice prostovoljcev Srednje šole za gostinstvo in turizem Maribor
- 34 Dogajanje v Bolnišnični šoli
- 37 Upokojili sta se Dragica Angelovska in Darinka Urukalo
- 37 Zahvala ob koncu praktičnega pouka
- 38 Zahvale
- 44 In memoriam
- 46 Zbornik 70-letnica ustanovitve prvih javnih zobnih ambulant v Mariboru
- 47 Tradicionalni izlet z otroki
- 49 Šale
- 49 Pravopisni kotichek
- 50 Iz kuhinje
- 52 Napovednik dogodkov

Direktor:

prim. doc. dr. Gregor Pivec, dr. med.

Glavni in odgovorni urednik: Janez Lencl, univ. dipl. ing.

Uredniški odbor:

doc. dr. Darja Arko, dr. med., doc. dr. Vojko Flis, dr. med., Zdenka Kidrič, dipl. ekon., Tina Škerbinc Muzlovič (T. Š. M.), univ. dipl. medij.kom., Špela Pavlin, univ. dipl. kom. (Š. P.), Ksenija Pirš, dipl. m. s., Ksenija Trčko, univ. dipl. prav.

Lektorici:

Urška Jodl Skalicky, mag. phil., Urška Antonič, prof. ang.

Fotografije:

UKC Maribor, Rebeka Gerlič (R. G.), univ. dipl. ekon.

Naklada:

3.000 izvodov

Grafično oblikovanje in tisk:

Evrografis d. o. o.

Naslov uredništva:

Univerzitetni klinični center Maribor, za uredništvo Naše bolnišnice, Ljubljanska ulica 5, 2000 Maribor
Uredništvo si pridržuje pravico, da po potrebi skrajša ali slogovno popravi članke.

Fotografija na naslovnici in zadnji strani:

Delegacija iz Kazahstana skupaj s predstavniki UKC Maribor in ZD Maribor

Naša bolnišnica je dostopna tudi na spletni strani www.ukc-mb.si.

Uvodnik

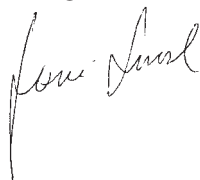
S temperaturami poletje že trka na vrata in v naslednjih dneh se bodo ljudje pričeli odpravljati na zasluženi dopust. Zdravstvo je spet eno izmed tistih dejavnosti, ki svojih vrat ne more kar tako zapreti, saj mora nuditi oskrbo vse dni v letu in 24 ur na dan. Organizirati delo v času poletnih dopustov je velik izziv, sploh ob zavedanju, da na določenih segmentih primanjkuje kadra. Sicer pa to ni nič novega, saj je tako že vrsto let, kot tudi z drugimi težavami v zdravstvu. In kot je razumeti stavko zdravnikov, je bil njen namen opozoriti na to, da se zadeve rešujejo prepočasi oziroma predolgo. Problemi so že dolgo znani, prav tako predlogi rešitev, vendar odločevalni niso pristopili k realizaciji. Analiza in predlog rešitev, ki ju pripravlja Ministrstvo za zdravje, bosta končana v jeseni oziroma konec leta. Tako lahko pričakujemo, da bomo spremembe pričeli uvajati v letu 2016. Na akutnost razmer v zdravstvu zaposleni opozarjajo že vrsto let, vendar niso bili uslišani. Ko pa pride do tragičnih posledic, se takoj postavi vprašanje objektivne odgovornosti. Tragični primeri in afere, ne glede na kateri zdravstveni ustanovi se zgodijo, negativno vplivajo na ugled vseh zaposlenih v zdravstvu. Na tem področju je v zadnjih letih opaziti tudi pozitivne premike, saj je delovanje Zdravniške zbornice proaktivno in daje vtis kritične distance do odklonov v zdravstvu. V demokratičnih družbah morajo pri snovanju zdravstvene politike večjo vlogo igrati tudi stanovske organizacije (zbornice, društva...) z nagovarjanjem volilne baze in ne vse prepustiti političnim strankam.

V storitveni dejavnosti, kar zdravstvo nedvomno je, so izrednega pomena medsebojni odnosi in komunikacija. Kjer le-ti zatajijo, pride do zapletov in ekscesov, kar potrjuje zadnji primer in primeri pred tem. Zdravstvo se tukaj razlikuje od ostalih izvajalcev storitev; posledice slabih odnosov in komuniciranja lahko pomenijo tudi izgubo življenja. Ker se tega v naši ustanovi zavedamo, smo si izbrali slogan »S strokovnostjo in prijaznostjo do zdravja«. Na tem segmentu se da še ogromno narediti in zato niso potrebna velika finančna sredstva. Pri svojem strokovnem delu skušajmo biti do drugih prijazni.

Da delamo strokovno in se trudimo biti prijazni, lahko sklepate po vsebini izvoda Naše bolnišnice, ki jo imate pred seboj.

Vsem želim prijetne dopustniške dni.

Janez Lencl, univ. dipl. ing.
glavni in odgovorni urednik

Poslovanje bolnišnice in razpis za direktorja UKC Maribor

Avtor: Š. P.

Foto: R. G.

Svet zavoda UKC Maribor je sredi marca na 7. seji Sveta zavoda obravnaval letno poročilo za minulo leto ter predstavil program dela in finančni načrt za letošnje leto. UKC Maribor je zaključil poslovno leto s pozitivnim poslovnim izidom, saj je presežek prihodkov nad odhodki znašal približno 830.000 EUR. Kljub zaostrenim pogojem poslovanja, ki trajajo že od leta 2009, je vodstvu bolnišnice končno uspelo ustvariti ugoden rezultat poslovanja.

Skoraj mesec in pol kasneje so na 8. seji Sveta zavoda napovedali začetek postopka razpisa za delovno mesto direktorja UKC Maribor. Aktualnemu direktorju UKC Maribor prim. doc. dr. Gregorju Pivcu se oktobra izteče že 5. mandat.

Na dnevnem redu obeh sej Sveta zavoda pod vodstvom Bogdana Čepiča so med drugim obravnavali tudi poročilo o izdanih soglasjih in sklenjenih podjemnih pogodbah za leto 2014 ter poročilo o vodenju čakalnih seznamov in čakalnih dobah.

Člani sveta zavoda med glasovanjem.

Delegacija iz Kazahstana na obisku v UKC Maribor

Avtor: Š. P.

Foto: R. G.

UKC Maribor je zaradi svoje raznolike dejavnosti in novosti na področju zdravljenja velikokrat zanimiva destinacija za tuje zdravstvene ustanove. Tokrat je interes za ogled naše bolnišnice izrazila 13-članska delegacija iz Kazahstana, ki se je v ponedeljek, 11. maja 2015, mudila v Mariboru.

V delegaciji, ki je bila sestavljena samo iz predstavnic nežnejšega spola, so bile zdravnice in vodje zdravstvenih klinik na primarnem nivoju, družinski zdravnici, družinski medicinski sestri

Predstavnica delegacije iz Kazahstana je direktorju UKC Maribor predala simbolično darilo.

in profesorica na medicinski akademiji, ki je hkrati direktorica oddelka za družinsko medicino. Pri predstavitvi zdravstvenega sistema so se želele seznaniti predvsem s primeri dobre prakse na primarnem nivoju zdravstva pri nas, kot tudi s praktičnimi primeri celostne medicinske oskrbe. Omenile so, da je Kazahstan trenutno v obdobju reformiranja zdravstvene oskrbe in predstavitve sistema družinske medicine. V ta namen smo na predstavitev povabili tudi direktorja Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca, prim. asist. mag. Jerneja Završnika, ki jim je poskušal približati in čim bolj jasno predstaviti sistem primarnega zdravstva, kot ga poznamo in izvajamo v Sloveniji. Kot posebnost naše ustanove pa je vodja Enote za forenzično psihiatrijo mag. Miran Pustoslemšek predstavil forenzično dejavnost, ki deluje pri nas od leta 2012. Po končanem vodenem ogledu UKC Maribor so delegaciji pokazali tudi novo Medicinsko fakulteto, ki je v bližini naše bolnišnice. Predstavnica delegacije se je po končanem obisku zahvalila za gostoljubje in izčrpne predstavitve v imenu vseh predstavnic.

3. Srečanje članov Združenja direktorjev slovenskih bolnišnic v Slovenj Gradcu

Avtor: Janez Lencl

Foto: Janez Lencl

V petek, 20. marca 2015, je v slovenjgraški bolnišnici potekalo srečanje članov Združenja direktorjev slovenskih bolnišnic. Najprej so obravnavali in sprejeli poročilo o delu združenja za leto 2014 in izvolili novega člana predsedstva združenja. V nadaljevanju so obravnavali predlog zakona o investicijah v zdravstvu, ki ga načelno podpirajo, saj se zavzemajo za sistemsko ureditev financiranja. Menijo, da je oprema v bolnišnicah vse bolj dotrajana, višina amortizacije pa prenizka. Zastarela oprema vpliva tudi na kvaliteto dela in zavodom povzroča težave pri zagotavljanju zdravstvene oskrbe prebivalstva. V razpravi so izoblikovali stališče, da bi država kot lastnica morala pokriti izgube v preteklosti, saj ogrožajo likvidnost ter tekoče poslovanje bolnišnic. Direktorji ugotavljajo, da z leti izgubljajo vse več upravljaljskih orodij, kot jih pozna sodobni menedžment. Zaradi zakonskih omejitev (ZUJF) ne morejo finančno nagraditi zaposlenih za njihovo dobro delo, letno morajo zmanjševati število zaposlenih za 1 % ne glede na to, da obvladujejo stroške dela in imajo ob tem še pozitivni poslovni rezultat. Specializacije razpisuje Zdravniška zbornica, hkrati so se plače v štirih letih znižale za približno 20 %, niso pa upravičeni do izplačil plačnih nesorazmerij. Tudi problematika podjemih pogodb ni ustrezno urejena. Sklep srečanja je bil, da bodo svoja stališča posredovali ministrici za zdravstvo.

V drugem delu srečanja so člani združenja obiskali uspešno podjetje NIEROS Metal Tovarna opreme d. o. o., ki je primer dobre prakse uspešnega poslovanja. Podjetje je profesionalni proizvajalec izdelkov iz nerjavečega jekla z dolgoletno tradicijo. Proizvajajo tehnološko zahtevno opremo za prehransko, farmacevtsko in kemijsko industrijo ter za zdravstvo. Kot je povedala direktorica podjetja Savinka Geratič, so globalno naravnano podjetje z

Anton Zorko, predsednik združenja, je odprl srečanje.

več kot 90 odstotki izvoza in prisotni na vseh kontinentih. Člani združenja so si bili enotni v oceni, da orodja, ki jih imajo na razpolago, še zdaleč niso primerljiva z orodji, ki jih pozna in uporablja poslovni svet (realni sektor). Če bi država vodstvom bolnišnic dala na razpolago več upravljaljskih pristojnosti (kadrovske in stimulatивно finančno nagrajevanje zaposlenih), bi lahko poslovanje bolnišnic še izboljšali.

Udeleženci na srečanju.

Direktorica podjetja Nieros, Savinka Geratič.

Direktor Univerzitetnega kliničnega centra Maribor o 20-letnih vodstvenih izkušnjah

Avtor: Špela Pavlin, Janez Lencl

Foto: R. G.

O 20-letnem obdobju delovanja druge največje zdravstvene ustanove v Sloveniji in strateškem vodenju Univerzitetnega kliničnega centra Maribor (UKC Maribor) smo se pogovarjali z direktorjem UKC Maribor, prim. doc. dr. Gregorjem Pivcem. Čeprav je bil dvanajst let abdominalni kirurg, je že od leta 1995 direktor Splošne bolnišnice Maribor, ki jo je skozi obdobje uspešno pripeljal do naziva Univerzitetnega kliničnega centra Maribor.

1. Vaša poslovna pot se vije vse od specialista abdominalne kirurgije do direktorja Univerzitetnega kliničnega centra v Mariboru. Pa začniva na samem začetku vaše zdravstvene kariere – kdaj je v vas dozorela odločitev za študij medicine?

Najverjetneje takrat, ko sem bil gimnazijec, saj se mi je zdelo, da mi bolj ležijo naravoslovni predmeti kot pa družboslovja. S to mislijo, da je študij medicine naravoslovni študij, sem se odločil za ta študij. V času opravljanja dela kot zdravnik sem ugotovil, da temu ni tako. Naravoslovni del študija je zgolj osnova, ki jo je potrebno obvladati, delo pa je humanistično. Zato je moj nasvet študentom medicine čimprej zavedanje, da je dober zdravnik predvsem dober človek in velik humanist.

2. Izpopolnjevali ste se tudi v tujini. Katera znanja ste nadgradili in prenesli v Slovenijo?

Res sem se kot mednarodni štipendist pol leta izpopolnjeval na klinikah v Clevelandu v ZDA, se udeležil izobraževanj v Nemčiji (Hannover) in sosednji Avstriji. Znanja, ki sem jih takrat pridobil v tujini, so se nanašala predvsem na moje primarno področje

dela kot abdominalni kirurg.

3. Kariera vas je kasneje vodila do mesta direktorja mariborske bolnišnice, kar uspešno opravljate že 20 let. Katere vaše odločitve v teh letih so imele dolgoročne rezultate za razvoj nekoč splošne bolnišnice v današnji univerzitetni klinični center?

Že na začetku sem se odločil, da je smiselna razvojna pot za takratno Splošno bolnišnico Maribor okrepitev t.i. terciarne dejavnosti. Samo na ta način je bilo mogoče pridobiti dovolj denarja za razvoj. Strateški cilj je bil vzpostavitev polivalentne zdravstvene ustanove za celotno SV Slovenijo. Pri tem sem se zavedal, da bo treba okrepiti predvsem kvalitetno klinično delo z izboljšanjem pedagoške in znanstveno-raziskovalne dejavnosti. Ključni klinični projekt pri tem je bil razvoj kardiokirurgije. To je pripeljalo do kvalitetnega sodelovanja z Univerzo v Mariboru na skupnem projektu Medicinske fakultete. Šele to je omogočilo kvaliteten razvoj vseh kliničnih oddelkov, vključno z novimi programi. Naj samo omenim nekatere: forenzična psihiatrija, onkologija, urgentna medicina, razvoj otorinolaringologije in okulistike itd. S tem so bili povezani tudi vsi investicijski projekti, predvsem pa nove zaposlitve. Seveda uresničitev teh projektov brez sodelovanja kvalitetnih sodelavcev ne bi bila mogoča.

4. Zavedamo se, da se razvoj nikoli ne ustavi. Katere razvojne možnosti vidite v prihodnje in kaj bodo ključne poteze v vašem novem mandatu?

Upoštevajoč dejstvo, da smo razvita družba, za katero je značilna nižja nataliteta in relativno daljša življenjska doba, je treba razmišljati o poudarjenem razvoju programov za starejše. Tovrstni programi seveda zadevajo celotno družbo, od pokojninskega sistema, socialnih programov za starejše, preko reševanja praktičnih problemov do spremenjenega načina zdravstvene oskrbe. Od nas se pričakuje, da bomo imeli kvalitetne odgovore za zdravstveno oskrbo številnih ostarelih. Prihodnji mandat bo zato posvečen izgradnji gerontološkega oddelka z vsemi potrebnimi intenzivnimi terapijami. V ta namen smo že pripravili spremenjen urbanistični načrt in začeli potrebne aktivnosti za

pridobivanje evropskih sredstev (glede na ekonomsko situacijo v Sloveniji kvalitetnega investicijskega denarja ni mogoče pričakovati iz akumulacije Republike Slovenije).

5. Najverjetneje pa ste v času vodenja osrednje bolnišnice v severovzhodni Sloveniji naleteli tudi na nepričakovane ovire. Kaj torej kot dolgoletni direktor najbolj pogrešate pri opravljanju svoje funkcije?

Pri delu vedno naletimo na prepreke. Reševati jih moramo sproti. Vsekakor pa naj ponovno omenim, da pri svojem delu nikoli nisem bil sam.

Velikokrat sem pogrešal dovolj finančnih sredstev, pogosto sem bil nezadovoljen s pooblastili, ki jih imam kot direktor (želel sem si, da bi bile kompetence podobne, kot jih imajo direktorji javnih podjetij), najbolj pa sem včasih pogrešal splošno delovno kulturo in občutek odgovornosti na vseh nivojih. Dozdeva se, kakor da se še vedno nadaljujejo stari časi egalitizma, pavšalizacije in splošne vsevednosti. Pri čemer sem nezadovoljen tudi s seboj, saj se velikokrat zalotim, ko zapadem v to staro miselnosti.

6. Že več let v Sloveniji govorimo o reformi v zdravstvu. Ali smo po vaši oceni prišli do točke, ko je res potrebno nekatere stvari postaviti na novo? Česa bi se morali po vašem mnenju najprej lotiti?

Dejstvo je, da se splošne družbene razmere odražajo tudi v zdravstvu. Potreba po zdravstveni reformi je prisotna ves čas mojih mandatov. Prepričan sem, da v praksi to pomeni, da vsakič, ko pridemo do težav v zdravstvenem sistemu, začnemo govoriti o reformi. Na ta način se prenese tok misli iz področja reševanja

problemov na področje ustvarjanja problemov, kar je na videz boljše. Problemi, ki bi morali biti rešeni, se na ta način zameglijo, prenesejo v nedoločno prihodnost razvoja sistema in zavijejo v celofan zdravstvene reforme. Dozdeva se mi, da na ta način obujamo stare čase in stare modele. Nekaj tega lahko zasledimo ne samo pri nas, temveč tudi pri najvišjih organih oblasti.

7. V zadnjem obdobju ste napisali kar nekaj knjig, nazadnje tudi »Zgodovino medicine 20. stoletja«. Imate željo napisati še kakšno navdihujoče delo za naše zanamce?

Niti ne. Ne pomaga veliko. Šalo na stran, kljub temu se bom verjetno lotil pisanja zgodovine medicine kot celote, saj sem v svojem učbeniku zajel samo obdobje 19. in 20. stoletja. Želim dodatno obdelati nekatera področja, kot je perzijska in feničanska medicina, kot tudi novejši razvoj medicine, ki sem ga v zadnjem delu izpustil, npr.: vesoljska medicina itd.

8. Znani ste tudi kot ljubitelj zgodovine, kulture in umetnosti ter aktiven na političnem področju. Kaj pa vas najbolj navdihuje v zasebnem življenju in kje se napolnite z energijo za soočanje s službenimi obveznostmi?

Delo je treba jemati kot način življenja. Na srečo potrebujem malo časa za spanje, pri čemer se z leti stanje vseeno slabša. Najbolj se sprostim pri delu v naravi, sicer pa največ energije pridobim s spanjem. V prostem času je moj hobi obnavljanje starih vozil. V zbirki jih imam že kar nekaj. Želje, ki jih imam za prihodnje, so zelo enostavne, podobne kot pri vsakem posamezniku, da bi se počutil vsaj tako dobro, kot se počutim danes in da bi lahko čim dlje delal.

Oddelek za ginekološko onkologijo in onkologijo dojk UKC Maribor je postal evropsko akreditiran center za izvajanje subspecializacije iz ginekološke onkologije

Avtor: Iztok Takač, Sarah Dobnik

Foto: Arhiv klinike za ginekologijo in perinatologijo

Ginekološka onkologija je v evropskem prostoru že nekaj časa uveljavljena in priznana subspecializacija, ki specialistom ginekologije in porodništva po specialističnem izpitu omogoča poglobljeno pridobivanje znanj in izkušenj s tega multidisciplinarnega področja. Doslej v Sloveniji še ni bilo ustanove ali oddelka, ki bi omogočal tovrstno subspecializacijo.

V letu 2014 je Oddelek za ginekološko onkologijo in onkologijo dojk Klinike za ginekologijo in perinatologijo UKC Maribor zaprosil Evropsko združenje za ginekološko onkologijo (ESGO) in Evropsko združenje za porodništvo in ginekologijo (EBCOG) za akreditacijo za opravljanje subspecializacije iz ginekološke onkologije. Splošni kriteriji, ki jih mora oddelek izpolniti za pridobitev akreditacije, so:

- priprava virov za sprejem in transport bolnikov, ki bi z obravnavo v subspecialistični ustanovi z vsemi strokovnjaki in izkušnjami pri-

dobili na kakovosti obravnave,

- vzpostavitev tesnega interdisciplinarnega timskega sodelovanja z radiologi z Radiološkega oddelka glede na zahteve po slikovnih preiskavah in posameznimi drugimi oddelki, ki sodelujejo pri zdravljenju bolnikov (Oddelek za abdominalno in splošno kirurgijo, Oddelek za urologijo, Oddelek za patologijo, Oddelek za anesteziologijo, intenzivno terapijo in terapijo bolečin),
- vzpostavljeno sodelovanje z drugimi specialisti ginekologi in porodničarji,
- izdelan formalni program, ki zadovoljuje nacionalni program, v primeru da le-tega ni, pa mora program slediti Evropskim standardom ESGO/EBCOG za subspecializacije,
- zadosten obseg dela, ki omogoča pridobivanje izkušenj s področja subspecializacije (minimalni kriteriji, ki še zadostujejo pogoju

Gostitelji in akreditacijska komisija. Z leve: Mateja Marčec, Iztok Takač, Paolo Zola, Maja Ravnik, Jacek Grabowski, Maja Pakiž.

Dopis ESGO o odobritvi akreditacije Oddelku za ginekološko onkologijo in onkologijo dojke UKC Maribor.

s te alineje se: 150 novih primerov invazivnih karcinomov genitalnega trakta za prvega subspecializanta in dodatnih 100 novih primerov za drugega subspecializanta ter 60 novih primerov karcinomov dojke),

- imenovan mora biti vodja programa, ki koordinira program subspecializacije, v katerega mora biti tudi aktivno vpleten,
- zadostno število zdravstvenega osebja, vsaj tri ginekološke onkologe za prvega subspecializanta, ki morajo subspecializantom omogočiti vsakodnevno vpetost v redno delo in en dodaten ginekološki onkolog za vsakega naslednjega subspecializanta,
- ustanova mora imeti knjižnico, laboratorij in druge možnosti za dodatna izobraževanja in
- omogočiti raziskovalno delo s področja subspecializacije.

Postopek prijave zajema izpolnitev prijavnice, ki je dostopna na spletni strani ESGO. Sledi preverjanje upravičenosti prijave ter pregled prijavnice za akreditacijo s strani ESGO, ki lahko prijavo zavrne ali potrdi. V primeru sprejete prijave sledi osebni obisk koordinatorjev ESGO. Pred tem ESGO posreduje vse zahtevane dokumente s splošnimi pravili in zahtevami v zvezi z obiskom.

27. junija 2014 so Oddelek za ginekološko onkologijo in onkologijo dojke obiskali predstavniki Evropskega združenja za ginekologijo in porodništvo (EBCOG) in Evropskega združenja za ginekološko onkologijo (ESGO): prof. Paolo Zola iz Torina in dr. Jacek Grabowski iz Essna. Dopoldan so predstavniki ESGO imeli sestanek s predstoj-

nikom Klinike za ginekologijo in perinatologijo UKC Maribor prof. dr. Iztokom Takačem in ostalimi zdravniki specialisti, zaposlenimi na Oddelku za ginekološko onkologijo in onkologijo dojke, doc. dr. Majo Pakiž, Nino Čas Sikošek, asist. mag. Matejo Marčec, Robertom Balijem, Majo Ravnik in Matejem Horvatom. Sestanka so se udeležili tudi specializanti ginekologije in porodništva ter drugo medicinsko osebje. Zaradi zahteve po multidisciplinarnem timskem sodelovanju so se sestanku kasneje pridružili tudi predstojniki sledečih oddelkov: Oddelka za urologijo, mag. Dejan Bratuš, Oddelka za anesteziologijo, intenzivno terapijo in terapijo bolečin, prim. Zoran Zabavnik, Radiološkega oddelka, prim. dr. Jožef Matela, Oddelka za patologijo, prim. doc. dr. Rajko Kavalarič, Oddelka za splošno in abdominalno kirurgijo, prim. prof. dr. Stojan Potrč, direktor UKC Maribor prim. doc. dr. Gregor Pivec in dekan Medicinske fakultete Maribor prof. dr. Ivan Krajnc.

EBCOG/ESGO akreditacija temelji na podlagi poročila z obiska in priporočil akreditacijskem komiteju ESGO.

6. decembra 2014 je ESGO Oddelku za ginekološko onkologijo in onkologijo dojke UKC Maribor podelil akreditacijo, ki oddelek priznava kot evropski center za usposabljanje iz ginekološke onkologije za dobo petih let. Program subspecializacije predvideva pridobitev veččin za kasnejše samostojno opravljanje specifičnih operativnih posegov s področja ginekološke onkologije: 30 posegov s področja kirurgije raka endometrija, ovarija in tube, 15 radikalnih histerektomij, 5 operacij s področja drugih malignomov medeničnih organov in 5 vulvektomij z resekcijo ingvinalnega področja.

Od decembra 2014 do maja 2015 je na Oddelku za ginekološko onkologijo in onkologijo dojke subspecializacijo iz ginekološke onkologije opravljal specialist ginekologije in porodništva iz Grčije dr. Tsompos Konstantinos.

Enaka akreditacija je bila podeljena tudi Oddelku za ginekologijo Ginekološke klinike v Ljubljani. Tako je Slovenija hkrati dobila dva ginekološko-onkološka centra, ki sta akreditirana za izvajanje subspecializacije iz ginekološke onkologije, kar obenem pomeni izjemno priznanje za obe ustanovi ter obvezo za nadaljnje poglobljeno strokovno, pedagoško in znanstveno raziskovalno delo.

Arhiv UKC Maribor se predstavi

Avtor: T. Š. M.

Foto: T. Š. M., osebni arhiv Jelke Rojko

UKC Maribor je skupek različnih delovišč in tako združuje v večini medicinske oddelke, nekaj pa je tudi nemedicinskih služb. Stična točka vsem službam in oddelkom je tudi arhiv. O delu v arhivu smo se pogovarjali z vodjo arhiva Jelko Rojko.

Vodja arhiva, Jelka Rojko.

Arhiv je precej velik in hrani veliko dokumentacije. Kaj vse sploh hranite v arhivu?

Hrani se dokumentacija, ki jo UKC Maribor bodisi prejme bodisi nastane v zvezi z njegovim poslovanjem. Gradivo je izvorno in reproducirano (pisano, tiskano, fotografirano, optično ali kako drugače zapisano). Glede na roke hrambe ločimo: gradivo z rokom hrambe, trajno gradivo

z oznako T, ki je pomembno za ustanovo in arhivsko gradivo z oznako A, ki je odbrano iz dokumentarnega gradiva in po 30 letih od nastanka dobi status arhivskega gradiva. Arhivsko gradivo ima trajen pomen za zgodovino, znanost in kulturo ter trajni pravni interes.

Če lahko poenostavim, zraven medicinske dokumentacije hranimo tudi upravno dokumentacijo oz. pisne in slikovne vire, ki dokumentirajo odločitve, aktivnosti in spomine skozi dolgotrajno zgodovino razvoja osrednje bolnišnice v SV Sloveniji.

Ali hranite vso gradivo ne glede na časovno obdobje in obliko zapisa?

Medicinsko dokumentacijo oz. popise bolezni, nastale po letu 1947 in do približno leta 1990, hranimo na mikrofilmu. V izvorni obliki hranimo centralne matične knjige in pripadajoče indekse, saj medicinske podatke iz tega obdobja iščemo ročno s pomočjo indeksov oz. centralnih matičnih knjig.

Upravna oz. poslovna dokumentacija, ki ima za zavod pomembno in trajno vrednost, je prav tako ohranjena v izvorni obliki. Tovrstna dokumentacija izhaja iz obdobja šestdesetih let in naprej. Kot zanimivost naj omenim, da v izvorniku hranimo načrte gradenj v SBM od leta 1900 do 1950, osebno zbirko prof. dr. Zore Janžekovič, nekdanje predstojnice Oddelka za plastično in rekonstruktivno kirurgijo in zbirko fotografij, objavljenih v Naši bolnišnici od leta 1976 do 1989, ki smo jo zaradi lažje uporabe pred časom digitalizirali.

Sicer pa je v Pokrajinskem arhivu Maribor hranjenih precej fondov naše ustanove, kot so na primer pravilniki od leta 1933 do

1961, korespondenca SBM od leta 1908 do 1945, poslovna dokumentacija dr. Mirka Černiča od leta 1921 do 1931, osebni fond dr. Emane Pertla, Kronika Dermatološkega oddelka ...

Mikrofilmi.

Kaj je vse spada pod upravno oz. poslovno dokumentacijo?

Pod upravno oz. poslovno dokumentacijo spada vsa dokumentacija, ki ni medicinska, a je za poslovanje zavoda izjemno pomembna. Sem sodijo personalne mape zaposlenih, dokumentacija finančno-računovodske službe, službe za investicije, nabavne službe, kadrovske-pravne službe, tajništva direktorja, centra za kakovost in organizacijo, skratka dokumentacija vseh podpornih služb. Roki hrambe so določeni po enotnem klasifikacijskem načrtu, ki je od dveh let pa vse do trajnega ali arhivskega hranjenja.

Kaj spada pod medicinsko dokumentacijo?

Pod medicinsko dokumentacijo spadajo centralne in oddelčne matične knjige s pripadajočimi indeksi, popisi bolezni v celoti, ambulantni kartoni in vsi dokumenti, ki nastanejo v procesu zagotavljanja zdravstvene oskrbe. Medicinska dokumentacija se hrani po sledečem sistemu: naziv oddelka, leto nastanka, matična številka, ime priimek itd. Hrani se deset let po smrti pacienta oz. sto let od njenega nastanka.

Centralna matična knjiga iz leta 1947.

Ali se medicinska dokumentacija, hranjena pri vas, še kdaj uporablja?

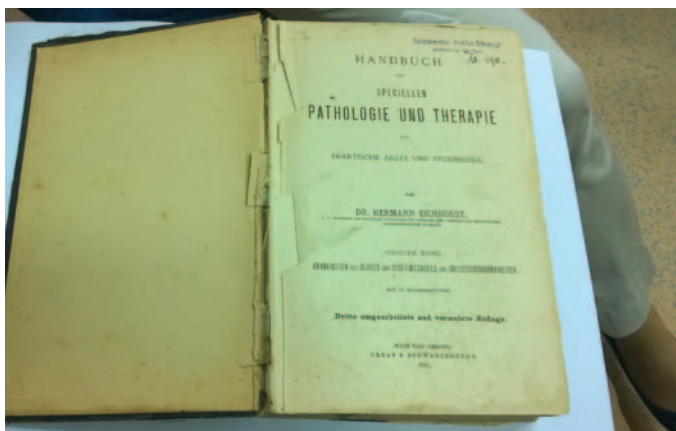
Na oddelkih hranijo medicinsko dokumentacijo v tekočih zbirkah. Iz prakse vemo, da so popisi bolezni vedno bolj zajetni in da je arhivskih prostorov na oddelkih vse manj, zato so zahteve po sprejemu medicinske dokumentacije v arhiv vedno pogostejše. Popisi bolezni se iščejo vsakodnevno, in sicer ob ponovni hospitalizaciji bolnika, za študije in raziskave, za zasebne potrebe nekdanjih bolnikov, njihovih svojcev in na zahtevo ustanov, ki imajo za to zakonsko podlago.

Seveda je za dvig medicinske dokumentacije potrebno predhodno izpolniti obrazec ali izkazati upravičenost do dviga kopije dokumentov.

Nemedicinska dokumentacija je last UKC Maribor in uporabniki lahko pridobijo pravico do vpogleda le s predhodno privolitvijo vodstva UKC Maribor in ob predhodnem upoštevanju zakonskih določil.

Ali hranite v arhivu tudi medicinske knjige in revije?

Medicinskih knjig in publikacij zaradi prostorske stiske žal ne hranimo. Knjige in revije smo preselili v arhiv medicinske knjižnice pred dobrim letom. V arhivu hranimo samo eno najstarejšo knjigo iz leta 1887. Zgodovina bolnišnice se pogosto omenja v raznih zbornikih, k čemur izdatno pripomore tudi arhiv. Do sedaj so izšli trije zborniki.

Najstarejša knjiga iz leta 1887.

Koliko ljudi je zaposlenih v arhivu? Kakšno je vaše delo?

V arhivu smo zaposleni Jelka Rojko, Damijan Janžekovič in Benjamin Ul. Skrbimo za ustrezno hrambo medicinske dokumentacije in urejenost zbirk dokumentarnega gradiva. To pomeni, da upravne dokumente, ki bodo hranjeni trajno, popišemo, odberemo in hranimo v arhivskih škatlah, ki so ustrezno opremljene. Drugačen postopek velja za dokumente, ki niso trajne narave in so vezani na rok hrambe (npr. popisi bolezni deset let po smrti ali upravna dokumentacija 2, 5, 10 let). Tovrstne dokumente sproti odbiramo in poskrbimo za ustrezno uničenje. Ko prevzamemo gradivo, ga vpišemo in vnesemo v računalniški seznam hranjenega gradiva. Dnevno izdajamo medicinsko in poslovno dokumentacijo za notranje in zunanje uporabnike. Pri tem si pomagamo z poizvedovanjem po oddelkih ali pa podat-

ke pridobivamo z ročnim iskanjem po centralnih indeksih – to velja za dokumentacijo, ki je nastala še pred uporabo programa Medis. Nadalje odgovarjamo na prošnje in vloge po poizvedbah – predvsem pravni službi. Ne nazadnje nudimo strokovno pomoč pri upoštevanju določil s področja arhivistike in ustreznemu razvrščanju poslovne ter zdravstvene dokumentacije z roki hrambe.

Pri vas se najbrž tudi ravirate po pravilniku?

Da, za nas velja Pravilnik o ravnanju z dokumentarnim in arhivskim gradivom v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor. Nad njim je seveda Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih. Prav tako se opiramo na Uredbe o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva, Uredbe o upravnem poslovanju in na Enotni klasifikacijski načrt – to so navodila za razvrščanje poslovne in zdravstvene dokumentacije za zavode s področja zdravstva.

Kakšna je vizija arhiva?

Vizija arhiva je njegova digitalizacija oz. vzpostavitev e-arhiva, za kar so predhodno potrebne aktivnosti v smislu sprejetja vzorčnih notranjih pravil. Prednost digitalizacije je – poleg sprostitev arhivskih kapacitet – predvsem v hitrem dostopu do podatkov s strani uporabnikov, ki uresničujejo poslanstvo zagotavljanja zdravstvene oskrbe. Vključitev arhiva v informacijsko strukturo zavoda je torej strateškega pomena. V tem smislu bo potreben nadaljnji korak v smislu reorganizacije arhivske službe v vsebinskem in organizacijskem smislu. Trenutno smo v fazi priprav in z zadovoljstvom lahko rečemo, da smo skupaj z ustreznimi službami dosegli pozitivni odziv vodstva in nadaljujemo začrtano pot do vzpostavitve e-arhiva.

Če povzamemo bistvo, lahko potrdimo, da so ohranjeni pisni in slikovni viri vključno s personalnimi mapami zaposlenih za nas izjemna in nenadomestljiva dediščina, kar se izkazuje pri obletnicah pomembnih mejnikov strokovnega in organizacijskega razvoja, tako z vidika bolnišnice, oddelkov ali posameznikov, ki so tlakovali pot uspešnega razvoja do statusa bolnišnice, kot ga poznamo danes.

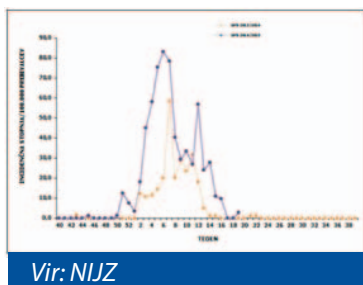
Arhiv.

Gripa v sezoni 2014/2015 in precepljenost zdravstvenih delavcev UKC Maribor

Avtor: Zoran Simonovič, Božena Kotnik Kevorkijan, Lidija Živič

Sezona gripe se letos zelo počasi zaključuje. Še v prvih tednih meseca maja je bil virus gripe laboratorijsko potrjen v skoraj vseh slovenskih regijah; zaradi zapletov gripe so se v bolnišnicah zdravili oboleli ljudje. Letošnja sezona gripe je odstopala od sezon v preteklih letih. Gripa se je pojavila prej kot običajno, zbolevalo je večje število ljudi, obdobje višjega kroženja je bilo podaljšano, upad pojavljanja pa bolj postopen in dolg (slika 1).

Prvi primeri gripe so bili ugotovljeni že v začetku meseca novembra, povečano kroženje virusa pa se je v naših krajih začelo že v začetku meseca decembra. Pretekla leta se je intenzivno širjenje gripe običajno pojavilo šele tik pred prehodom starega v novo leto ali kmalu za tem. Incidenčne stopnje gripe so bile v letošnji sezoni ves čas veliko višje kot v sezoni 2013/2014. Največje zbolevanje za gripo smo zabeležili prvi teden meseca februarja, visoka sezona gripe pa je trajala vse do konca meseca marca. Primeri gripe pa so se nato pojavljali še ves april in polovico meseca maja.

Vir: NIJZ

V naši regiji smo se s pojavom gripe srečali nekoliko pozneje kot v zahodnem delu Slovenije. Prvi primeri klinične gripe so bili zabeleženi šele v drugi polovici meseca decembra, prvi potrjeni primeri pa šele v začetku januarja. Zbolevanje je nato februarja in marca bilo konstantno visoko. V naslednjih dveh mesecih se je obolenje za gripo sicer postopoma zmanjševalo, vendar so primeri gripe v regiji bili potrjeni še v mesecu maju.

V Sloveniji so v prvi polovici sezone prevladovali virusi gripe tipa A. Za razliko od večine evropskih držav in predela Severne Amerike, kjer je vseskozi prevladoval podtip virusa gripe A (H3N1), je v Sloveniji veliko večino bremena obolenj predstavljal podtip virusa gripe A (H1N1). Ta podtip je, razen pri nas, prevladoval le še v Italiji in Srbiji. Zanimivo je, da med krožečim sevom A (H1N1) in sevom tega virusa v cepivu ni bilo ugotovljenih večjih neskladij, zato je cepivo proti tej obliki virusa nudilo pričakovan nivo zaščite. Pri podtipu A (H3N1) pa je prišlo do večjih antigenskih sprememb, zato se je sev, ki je krožil med ljudmi, značilno razlikoval od seva, vključenega v cepivo. Zato je bila zaščitna učinkovitost cepiva proti tej obliki virusa slabša od pričakovane. Kot že omenjeno, v Sloveniji ta oblika virusa ni prevladovala. Od meseca marca je pri nas pričel prevladovati virus gripe tipa B, ki je ostal najpomembnejši povzročitelj gripe vse do konca sezone. Letošnje cepivo proti gripi se je ujemalo s to obliko krožečega virusa. Čeprav učinkovitost

cepiva proti gripi ni optimalna, dokazano zmanjša zbolevanje za gripo, pri bolj ogroženih skupinah prebivalcev pa zniža tveganje za težji potek gripe in pojav zapletov ter s tem potrebo po bolnišničnem zdravljenju in usodnim izidom.

Na letošnji težji potek gripe kažejo tudi podatki o umrljivosti, ki jo sproti vodijo v nekaterih evropskih državah. Pri osebah, starejših od 65 let, je bila letos ugotovljena povišana splošna umrljivost v času sezone respiratornih okužb.

Tudi v naši bolnišnici smo letos ugotavljali večje breme zbolelih za gripo.

Letošnjo sezono je bilo hospitaliziranih veliko bolnikov z znaki gripe. Bris nazofarinksa za dokaz respiratornih virusov je bil odvzet 241 bolnikom. Od tega je bila pri 145 dokazana gripa. Gripa A je bila dokazana pri 124 bolnikih, gripa B pri 24. Veliko število obolelih so predstavljali tudi zaposleni z znaki gripe.

Prvi vnos gripe v UKC Maribor je bil 5. januarja 2015 (od doma), in sicer tip A na Oddelku za nefrologijo. Vrhunec gripe smo zabeležili v sredini meseca februarja in je trajal do 10. marca. V ospredju je bila gripa A. Kasneje v mesecu marcu se je pojavila gripa B, ki je vztrajala vse do konca meseca aprila. Zadnji bolniki z gripo v UKC Maribor so bili hospitalizirani še konec aprila. Največ bolnikov z gripo se je hospitalno zdravilo na Oddelku za pljučne bolezni, sledita Oddelek za nevrološke bolezni in Klinika za pediatrijo. Na Oddelku za nalezljive bolezni in vročinska stanja smo letos hospitalno zdravili 12 bolnikov z gripo, saj smo večino bolnikov zdravili ambulantno. V začetku januarja smo obiske v bolnišnici najprej omejili na eno zdravo odraslo osebo na bolnika. Po razmahu gripe smo jih prepovedali za obdobje pet tednov in jih 16. februarja 2015 ponovno sprostili za eno zdravo osebo. Potem ko smo sprostili prepoved obiskov, je prišlo do vnosa gripe na Oddelku za nevrološke bolezni in Oddelku za pljučne bolezni. Na teh dveh oddelkih smo nato prepovedali obiske in 16. marca 2015 preklicali omejitve in prepoved obiskov za celoten UKC Maribor. Gripa se je kasneje pojavila še na dveh oddelkih, kjer smo ponovno omejili obiske. 17. aprila 2015 smo celotni UKC Maribor odprli za obiske. Cepivo proti gripi cepljeno osebo v določenem deležu zaščiti pred samo boleznijo, a ima iz javno-zdravstvenega vidika dobra precepljenost ljudi tudi velik pomen pri omejevanju širjenja virusa v populaciji in zmanjševanju bremena zbolevanja, pogostnosti zapletov in potreb po hospitalizaciji. Četudi cepivo ni optimalno učinkovito, pa raziskave in praksa dokazujejo, da je cepivo varno. K pomembnim ukrepom za obvladovanje gripe sodi tudi cepljenje zdravstvenih delavcev. Zdravstveni delavci smo zaradi narave svojega dela bolj izpostavljeni okužbam z virusom gripe in gripo pogosto prenašamo tudi na svoje bolnike, ki pa so zaradi svoje-

ga stanja običajno v večji nevarnosti za težji potek gripe. Cepljeni zdravstveni delavci tako posredno ščitimo svoje bolnike pred gripi in njenimi zapleti. Zdravstvene delavce zato še posebej vabimo k vsakoletnemu cepljenju, ki je za njih brezplačno in se izvede pri delodajalcu.

Kljub pojasnjevanju smiselnosti cepljenja zdravstvenih delavcev in intenzivnim pozivom k večji udeležbi zaposlenih v UKC Maribor, ostaja naša precepljenost proti gripi še vedno zaskrbljujoče nizka. V mariborskem UKC smo v sezoni 2014/2015 proti gripi cepili 405

zaposlenih, kar predstavlja 13,8 % vseh zaposlenih. Od približno 2100 zaposlenih zdravstvenih delavcev jih je cepljenih 339 ali 16,1 %. Če to skromno število predstavimo še po poklicnih skupinah, lahko ugotovimo, da je proti gripi cepljenih 26 % vseh zdravnikov, 16 % diplomiranih in 10 % srednjih medicinskih sester, 10 % bolničarjev in 21 % ostalih zdravstvenih delavcev, ki se vključujejo v zdravstveno oskrbo nam zaupanih bolnikov.

V spodnji tabeli so predstavljeni podatki o precepljenosti zaposlenih po posameznih oddelkih in službah.

		Število zaposlenih	Število cepljenih	%
KLINIKA ZA KIRURGIJO				
1	Oddelek za abdominalno in splošno kirurgijo	72	1	1,4
2	Oddelek za žilno kirurgijo	24	9	37,5
3	Oddelek za travmatologijo	73	12	16,4
4	Oddelek za torakalno kirurgijo	24	10	41,7
5	Oddelek za urologijo	47	7	14,9
6	Oddelek za plastično in rekonstruktivno kirurgijo	54	9	16,7
7	Oddelek za nevrokirurgijo	32	3	9,4
8	Oddelek za ortopedijo	48	12	25
9	Oddelek za kardiokirurgijo	28	4	14,3
10	Oddelek za anesteziologijo, IT in terapijo bolečin	148	40	27,1
11	Operacijski blok	74	9	12,2
12	Centralna sterilizacija	20	1	5
13	Urgentni center	78	13	16,6
14	Otroška kirurgija	18	4	22,2
KLINIKA ZA INTERNO MEDICINO				
15	Oddelek za kardiologijo in angiologijo	69	17	24,7
16	Oddelek za hematologijo	26	7	26,9
17	Oddelek za gastroenterologijo in endoskopijo	34	10	29,4
18	Oddelek za endokrinologijo in diabetologijo	33	3	9,1
19	Oddelek za nefrologijo	26	1	3,9
20	Oddelek za hemodializo	26	7	26,9
21	Oddelek za revmatologijo in imunologijo	31	5	16,2
22	Oddelek za nuklearno medicino	18	1	5,5
23	Oddelek za internistično intenzivno medicino	48	9	18,8
24	Internistična onkologija	6	0	0
25	Skupne službe internističnih oddelkov	65	5	7,7
KLINIKA ZA GINEKOLOGIJO IN PERINATOLOGIJO				
26	Oddelek za splošno ginekologijo in ginekološko urologijo	27	8	29,7
27	Oddelek za reprod. med. in ginekol. endokrinologijo	25	8	32
28	Oddelek za ginek. onkologijo in onkologijo dojk	30	6	20
29	Oddelek za perinatologijo	76	9	11,9
	Neonatologija	22	0	0
30	Ginekološke ambulante	30	1	3,3
31	Op blok ginekologije	18	0	0
32	Laboratorij za medicinsko genetiko	13	2	15,4

		Število zaposlenih	Število cepljenih	%
DRUGI SAMOSTOJNI ODDELKI				
33	Oddelek za ORL in MFK	64	14	21,9
34	Oddelek za očne bolezni	58	8	13,8
35	Oddelek za pljučne bolezni	59	18	30,6
36	Oddelek za nevrološke bolezni	93	5	5,4
37	Oddelek za nalezljive bolezni in vročinska stanja	49	33	67,4
38	Oddelek za kožne in spolne bolezni	43	9	20,9
39	Klinika za pediatrijo	101	23	22,8
40	Oddelek za psihiatrijo	129	16	12,4
SKUPNE MEDICINSKE SLUŽBE				
41	Oddelek za laboratorijsko diagnostiko	59	10	16,9
42	Radiološki oddelek	95	16	16,9
43	Oddelek za transfuziologijo in imunohematologijo	75	1	1,3
44	Inštitut za fizikalno in rehabilitacijsko medicino	63	17	26,9
45	Oddelek za patologijo	50	17	34
46	Centralna lekarna	32	11	34,4
SLUŽBA ZA OSKRBO IN VZDRŽEVANJE				
47	Pralnica in ekipa za perilo	66	10	15
48	Kuhinja	153	18	11
49	Ostali zaposleni v tehničnih delavnicah	52	6	11

Še posebej nas skrbi skromen delež cepljenih zaposlenih na nekaterih oddelkih, kjer obravnavamo za gripo posebej ogrožene paciente (dializa, neonatologija, pediatrija, onkologija, internistič-

ni oddelki ...). Na ta način pravzaprav kažemo svoje pomanjkljivo zavedanje, da bi lahko s preprostim ukrepom prispevali k večji varnosti naših pacientov.

Popravek uredništva

V prejšnji številki Naše bolnišnice, leto 2015, letnik XVI, številka 1, je na strani 33 prišlo do napake. Pri članku *UKC Maribor osvojil skupno 1. mesto na že 21. zimskih športnih igrah zdravstvenih in socialnih zavodov mariborske regije* so napačno zapisani rezultati skupine A za ženske do 30 let. Pravilni vrstni red je sledeč:

Skupina A - ženske do 30 let

Mesto	Priimek in ime	Zavod
1	RATAJ ANDREJA	ZD MARIBOR
2	KLEMENČIČ URŠKA	ZD MARIBOR
3	VOLMAJER JANJA	ZD MARIBOR
4	JAUNIG MANJA	UKC MB
5	REK DARJA	UKC MB

Kaj narediti z odnosi z javnostmi v zdravstvu?

Avtorici: Jana Bogdanovski, Saška Terseglav

Sredi aprila smo se spet srečali predstavniki odnosov z javnostmi v zdravstvu, tokrat v največjem številu doslej – prišli sta tudi predstavnici za odnose z javnostmi iz Zdravniške zbornice in z Ministrstva za zdravje – in z gostom, prof. dr. Dejanom Verčičem, visokošolskim učiteljem na Katedri za tržno komuniciranje in odnose z javnostmi na FDV, ki smo ga zaprosili za delček njegovega bogatega znanja, za mnenje in za svež veter v naša upehana, na pol spuščena jadra. Kajti odnosi z javnostmi v slovenskem zdravstvu so Slovenija v malem: utrujeni od krize, ki se ne konča, depresivno trpeči v trenutnem stanju, ko so odnosi z javnostmi sinonim za propagando in črnogledo nemočni glede prihodnosti, s stanovskim društvom v hibernaciji in z vladnim Uradom za komuniciranje brez interesa. Prof. Verčič nam je neusmiljeno vrtel nož v rani: javno predstavljanje prakse odnosov z javnostmi v Sloveniji je slabo, še posebej kritično pa je v javnem sektorju, torej tudi v zdravstvu, tudi zato, ker je kritičen že sam položaj javnega sektorja v slovenskem gospodarsko-političnem življenju. Pa bi, tako meni prof. Verčič, ravno zato zdravstvo kot javni sektor lahko postal igrišče za nove zmage, kajti kot pravi, ker vladni UKOM ne kaže zanimanja, bodo v Sloveniji možni le sektorski premiki.

Mimogrede, v svetu in drugod po Evropi je položaj zelo drugačen. V svetu (ZDA, Azija, razvita Evropa) se komunikološka dejavnost krepi, študijski oddelki na fakultetah eksponentno naraščajo, glavna generatorja znotraj njih sta družbeni mediji in odnosi z javnostmi. V tujini so odnosi z javnostmi vodeni kot poklic, vladne statistike ga uradno spremljajo, brezposelnih predstavnikov za odnose z javnostmi ni. Odnosi z javnostmi so bili npr. letos v ZDA razglašeni za najboljši v paketu kreativnih poklicev (producentov, režiserjev...), saj je razmerje med prihodki, količino ustvarjanja novih služb in kakovostjo življenja daleč najboljše. Še več. Odnosi z javnostmi, ki naj bi tradicionalno skrbeli le za promocijo (organizacij, produktov itd.) so v zadnjih desetih letih razširili svoje pristojnosti in zmagali v boju za družbene medije, te so si dobresedno prisvojili, na ravni korporativnega komuniciranja pa so celo začeli prevzemati nekoč izrazito separirano dejavnost marketinga. Področja odnosov z javnostmi so seveda v različnih delih sveta razvita nekoliko drugače, a vsem je skupno vsaj to – da se to dejavnost in njihove strokovnjake najde vsaj takrat, ko je – kriza.

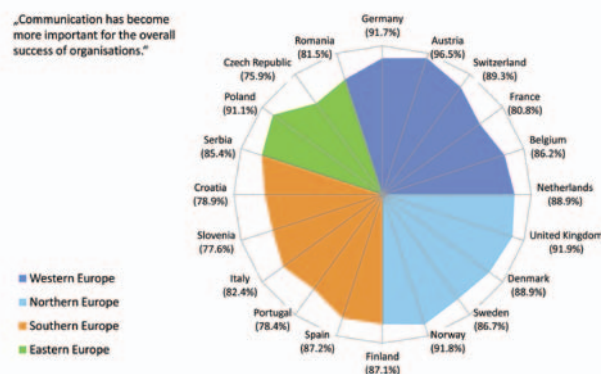
Če torej mislimo, da je kriza povsod, se motimo – dve leti stari podatki iz obsežne raziskave o komuniciranju (European Communication Monitor 2010, 2013) pokažejo, da je kriza predvsem pri nas. Dve tretjini predstavnikov odnosov z javnostmi

v Evropi namreč verjameta, da so odnosi z javnostmi v recesiji pridobili pomen. Vpliv turbulentnih gospodarskih in političnih dogodkov je v Evropi povzročil rast pomena komuniciranja za uspeh podjetij, povečal se je vpliv predstavnikov odnosov z javnostmi in povečali so se tudi proračuni za komuniciranje. Po rahlem upadu v kriznem letu 2010 se je leta 2013 pomen komuniciranja v podjetjih spet povečal. Poklic predstavnikov za odnose z javnostmi je ugleden, delovna mesta se odpirajo, zato mnogo mladih brezposelnih komunikologov iz manj razvitih držav išče – nam v zdravstvu še kako poznan problem – svojo perspektivo v tujini. Ko namreč Evropo razdelimo po straneh neba, se pokažejo velike razlike: vse prej povedano bolj ali manj velja za države severne in zahodne Evrope, še najbolj jim gre v Skandinaviji.

Komuniciranje je tako postalo pomembnejše za splošen uspeh organizacij. Bolj kot je torej trajala kriza, bolj so rasli odnosi z javnostmi, kar pomeni, da so te države razumele, da komuniciranje pomeni razvoj in posledično vpliv (in denar). Dežele južne in vzhodne Evrope pa kažejo povsem drugačno podobo in so tudi na področju odnosov z javnostmi daleč v najresnejši krizi. Če pogledamo Slovenijo (podobno je tudi na Hrvaškem, v Srbiji, na Češkem, v Italiji, na Portugalskem in v Španiji), takoj opazimo, da pomen strateškega komuniciranja v podjetjih upada, da se položaj komunikatorjev v podjetjih slabša, da je samopodoba slovenskih komunikatorjev najnižja v Evropi, da je poklic »odnosi z javnostmi« močno diskreditiran in da so posledično proračuni za komuniciranje v podjetjih zelo nizki.

EUROPEAN COMMUNICATION MONITOR 2013

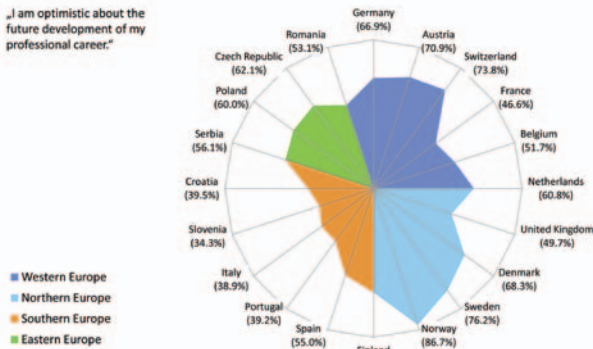
Rising importance of strategic communication in different countries and regions

EUROPEAN COMMUNICATION MONITOR 2013

Positive self-perceptions about the future of communication careers in different countries

„I am optimistic about the future development of my professional career.“

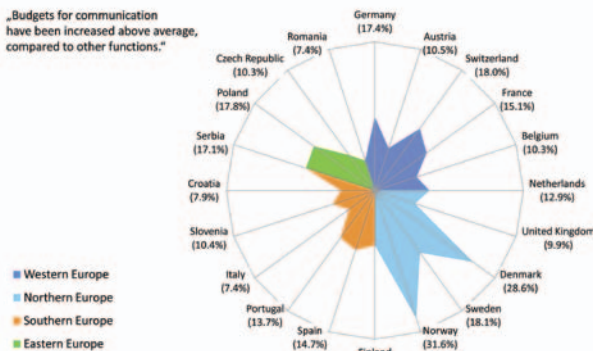
www.communicationmonitor.eu / Zerfass et al. 2013 / n = 2.710 PR professionals; Q 1: Please rate these statements based on your experience within the last 12 months. Scale 1 (worried) – 5 (optimistic). Percentages: Agreement based on scale points 4-5.

Kot zanimivost – v ZDA je poklic komunikatorja visoko na lestvici zaželenih služb, pomen in ugled odnosov z javnostmi raste, piarovci so čedalje bolje plačani (sic!). Področja odnosov z javnostmi so seveda v različnih delih sveta razvita nekoliko drugače, a vsem je skupno vsaj to – da se to dejavnost in njihove strokovnjake najde vsaj takrat, ko je – kriza.

EUROPEAN COMMUNICATION MONITOR 2013

Positive development of communication budgets

„Budgets for communication have been increased above average, compared to other functions.“

www.communicationmonitor.eu / Zerfass et al. 2013 / n = 2.027 PR professionals in communication departments; Q 1: Please rate these statements based on your experience within the last 12 months. Scale 1 (reduced) – 5 (increased). Percentages: Agreement based on scale points 4-5.

Tako torej vidimo sami sebe, nezavidljiv sedanji položaj in mračno prihodnost, da nas mika, da bi vse skupaj pustili? Toda preteklost je mimo, kakršnakoli je že bila, v sedanjosti je treba videti in se osredotočiti na dobro, prihodnost pa se bo uresničila takšna, kot si jo bomo zamislili. Zdaj je čas, da se brcnemo nekam, se odrinemo od tal in začnemo plavati proti površju. Vsi navzoči smo se odločili ZA in se v skladu z idejami, ki nam jih je predstavil prof. Verčič, odločili da:

- ubesedimo svoja razmišljanja in sklepe ter jih objavimo v glasilih zdravstvenih zavodov;
- do konca poletja pripravimo primerjalno študijo vrzeli v komuniciranju v zdravstvu v Sloveniji, ki bo s podatki podprto prikazala objektivno stanje in naša subjektivna čustva o položaju odnosov z javnostmi;
- poiščemo zaveznike med deležniki in napredujemo s sklepanjem koalicij;
- zberemo in razdelimo napotke za komuniciranje različnih deležnikov v »priložnikih«;
- pripravimo »škaflo z orodji« za odnose z javnostmi v zdravstvu;
- se osebno angažiramo v strokovnih združenjih in začnemo vsak po svojih zmožnostih mrežiti v tujini.

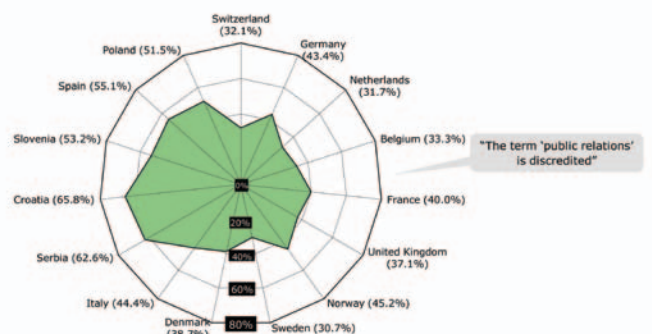
Prof. Verčič nas je na tokratnem srečanju prijetno potegnil iz svetobolja – če gre naši stroki marsikje po svetu na bolje, ni razloga, da se ne odlepimo s štartne črte in se podamo na ta maraton, ker sistemske spremembe, ki so naš končni cilj, so v resnici tek na dolge proge.

Problem je namreč v terminu, kako naj se poklic sploh imenuje in z uveljavljenimi termini vzdržuje pozitivno percepcijo poklica. Rezultat je končna nedorečenost in razcepitev po gospodarskih panogah. Zaposleni v gospodarstvu želijo delati v korporativnem komuniciranju, ljudje, ki delajo v javnem sektorju, tega izraza ne želijo posvojiti (strateško komuniciranje, komunikacijski menedžment). Tudi zato je položaj relativno mlade stroke (vsaj pri nas) v tako tradicionalnem okolju, kot je zdravstvo, v precej nezavidljivem položaju.

Da bi razumeli stanje v Sloveniji, moramo upoštevati še en dejavnik. V Sloveniji nimamo podatka, koliko predstavnikov za odnose z javnostmi sploh dela na ravni države (najbrž nekaj sto), v tem trenutku pa po besedah prof. Verčiča niti Urad Vlade za komuniciranje ne pozna podatka, koliko ljudi na področju odnosov z javnostmi (OJ) dela samo v vladi! Vemo pa nekaj – da vseh slovenskih predstavnikov za OJ v Sloveniji ni toliko, kot jih dela v nemškem Siemensu.

EUROPEAN COMMUNICATION MONITOR 2011

The term 'public relations' is discredited in most countries

www.communicationmonitor.eu / Zerfass et al. 2011 / n = 2.209 PR professionals; Q 1: In many European countries public relations (PR) has negative connotations in the media. PR is often reduced to press relations and publicity. Professionals are sometimes labeled as 'spin doctors' and 'propagandists'. What do you think of these statements? The term 'public relations' is discredited. Scale 1-5, considered scale points 4-5 / Q 20.

Dan žil v UKC Maribor

Avtor: David Šuran

Foto: T. Š. M.

Združenje za žilne bolezni Slovenije in Klinika za interno medicino, Oddelek za kardiologijo in angiologijo UKC Maribor, sta 18. marca 2015 že drugo leto zapored organizirala dan žil v Mariboru. Dogodek smo letos posvetili boleznim ven in se pri tem osredotočili na kronično vensko popuščanje. Šlo je za vseslovensko preventivno akcijo, ki je potekala v vseh večjih slovenskih mestih.

Kronično vensko popuščanje se najpogosteje začne z občutkom težkih in utrujenih nog, bolečinami vzdolž ven, večernim otekanjem hrbtišča stopal in gležnjev. Poleti so težave bolj izražene. Sčasoma se razvijejo razširjene, zvijugane in izbočene površinske vene – krčne žile. Posledica napredovanja kroničnega venskega popuščanja so vse hujše bolečine v nogah, krči v nogah (ponoči), izrazitejše otekanje goleni in gležnjev, spremembe na koži in v podkožju. V napredovalih fazah bolezni se pojavijo razjede na goleni, vnetje krčnih žil oz. nastanek strdkov v njih (povrhni tromboflebitis).

V Sloveniji ima vsak drugi prebivalec po 50. letu znake kroničnega venskega popuščanja. Po 70. letu starosti kronična bolezen ven v različnih razvojnih oblikah prizadene približno 70% moških in žensk.

V Mariboru se je dogodek odvijal v pritličju Klinike za interno medicino UKC Maribor. Sodelovali smo zdravnik iz Oddelka za kardiologijo in angiologijo (Mirko Bombek, Barbara Krunic, David Šuran), zdravnik Andrej Bergauer z Oddelka za žilno

Marcel Berro je udeležencem predaval o preventivi kroničnega venskega popuščanja.

kirurgijo, zdravniki specializanti (Igor Goričan, Marcel Berro, Andrej Soršak, Vedrana Harambašič Vujanović) in diplomirane medicinske sestre z Oddelka za kardiologijo in angiologijo (Tanja Glavič, Renata Lošič, Marinka Župec). Marcel Berro in Andrej Bergauer sta pripravila predavanji o preventivi in zdravljenju kronične bolezni ven. Vsem udeležencem smo pregledali vene na nogah in jim individualno svetovali. Naučili smo jih pravilnega nameščanja kompresijskih povojev in nogavic. Udeleženci so prejeli tudi informacijski material v obliki tematskih zložen in anket.

Poudarek akcije je bil na čimprejšnjem odkrivanju in zdravljenju kronične venske bolezni, saj lahko s tem upočasnimo njeno napredovanje in preprečimo zaplete. Vsem udeležencem se zahvaljujem za sodelovanje.

Igor Goričan, Marinka Župec, Tanja Glavič, Barbara Krunic in David Šuran pred pričetkom srečanja.

Svetovni dan ledvic 2015 s sloganom Zdravje ledvic za vse!

*Avtor: Sebastjan Bevc
Foto: R. G.*

Letošnji svetovni dan ledvic smo doma in po svetu pospremili z naslednjim sporočilom: Kronična ledvična bolezen (KLB) je pogosta in ogrožajoča, vendar jo lahko zdravimo.

Kot že leta poprej smo tudi letos drugi četrtek v marcu ponovno izpostavili pomen zgodnjega odkrivanja in preprečevanja KLB. Pozornost je bila letos namenjena najširši javnosti, saj vemo, da se s slabšim delovanjem ledvic sooča približno deset odstotkov odrasle populacije.

KLB je zaradi naraščajoče pojavnosti, pogostosti, obolevnosti, umrljivosti in s tem povezanih visokih stroškov že leta velik svetovni zdravstveni problem. Pogostost KLB narašča s starostjo. Bolniki s KLB pogosteje umrejo prej, kot se začne nedomestno zdravljenje končne odpovedi ledvic. Glavni vzrok smrti so srčno-žilne bolezni. KLB lahko uspešno zdravimo, zato je pravilna in pravočasna opredelitev ledvične bolezni nujna. KLB v začetku praviloma nima razpoznavnih kliničnih

znakov in simptomov, le-ti se pojavijo ob napredovali KLB. Takrat se pojavijo oteklina nog, utrujenost, zmanjšan apetit, motnje v koncentraciji in penjenje urina. Če na bolezen pomislimo, jo lahko potrdimo z enostavnimi preiskavami. Morfološke spremembe na ledvicah opredelimo z ultrazvočno preiskavo ledvic. V krvi določimo vrednosti dušičnih retentov (sečnina, kreatinin, sečna kislina), elektrolitov (natrij, kalij, klor, kalcij, magnezij, fosfat), kislinsko baznega ravnotežja (pH in koncentracija bikarbonata v krvi), pogledamo kompletno krvno sliko in zaloge železa v telesu. Ob znanih pomanjkljivostih določanja serumskega kreatinina in vrednotenja ocene glomerulne filtracije (oGF) na podlagi vrednosti kreatinina je za natančno oceno ledvične funkcije potrebno uporabiti moderne kreatininske enačbe in/ali cistatin C ter cistatinske enačbe. Ob skrbi za urejen krvni tlak in krvni sladkor (uporaba renoprotektivnih zdravil) je potrebna tudi kontrola izločanja proteinov s sečem (proteinurija).

Aktivnostim ob svetovnem dnevu ledvic v Sloveniji, ki sta jih pripravila Zveza društev ledvičnih bolnikov Slovenije in nefrologi pod okriljem Slovenskega nefrološkega društva, smo se pridružili tudi v Univerzitetnem kliničnem centru (UKC) Maribor. Namen aktivnosti je bilo ozaveščati ljudi o zdravju ledvic, pomenu preprečevanja in zgodnjega odkrivanja KLB ter učinkovitega zdravljenja sladkorne bolezni in povišanega krvnega tlaka.

Prostovoljki društev ledvičnih bolnikov (Darinka Lasbaher, Stanka Črešnar) in medicinske sestre Klinike za interno medicino (Zvonka Vujanovič, Julija Javornik, Tina Ermut, Jasna Tropauner, Jožica Tomažič) so v UKC Maribor pripravile zdravstveno-vzgojno točko v avli Klinike za interno medicino ter sodelovale pri pripravi in delu na zdravstveno-vzgojni točki društva ledvičnih bolnikov »Lilija« v trgovskem centru Planet Tuš.

Na omenjenih mestih so delili informativno gradivo, obiskovalci so lahko ocenili tveganje za razvoj KLB, izmerili so jim sladkor v krvi in krvni tlak. Kot že vsa leta doslej, so pobudniški akcije tudi letos ob podpori farmacevtske družbe Roche v laboratoriju UKC Maribor obiskovalcem omogočili brezplačni prostovoljni test ugotavljanja prisotnosti beljakovin v seču – proteinurijo, ki je lahko prvi in zgodnji pokazatelj KLB.

12. marca je bilo od 8. do 14. ure na obeh zdravstveno-vzgojnih točkah izmerjenih 223 krvnih tlakov, krvnih sladkorjev in hemoglobinov ter oddanih 84 vzorcev urina v laboratorij

Obiskovalec zdravstveno – vzgojne točke ob svetovnem dnevu ledvic.

UKC Maribor, kjer sta Petra Romih in Katja Krajnc opravili teste ugotavljanja prisotnosti beljakovin v seču.

Rezultati testa proteinurije so bili posredovani predstojniku Oddelka za nefrologijo, ki je s pomočjo zdravstvene administratorke Simone Šori pisno obvestil udeležence, pri katerih je bilo ugotovljeno prekomerno izločanje beljakovin s sečem in jim priporočil obisk pri svojem izbranem zdravniku.

Analiza rezultatov testa proteinurije je pokazala relativno nizko pojavnost proteinurije v vzorcu (5/84; 6 %). Vzorec seča je oddalo 66 odraslih žensk in 18 odraslih moških. Pri štirih udeležencih je bila proteinurija v seču semikvantitativno ocenjena kot 1+, pri eni ženski, stari 71 let, pa je bila proteinurija semikvantitativno ocenjena s 3+.

Udeležence zdravstveno-vzgojnih točk smo spodbujali k re-

ševanju kviza o poznavanju delovanja in bolezni ledvic ter izpolnjevanju vprašalnika o povečanem tveganju za razvoj KLB. Na voljo so jim bile tudi zloženske o KLB in srčno-žilnih obolenjih. Na zdravstveno-vzgojnih točkah so obiskovalce spomnili tudi na pomembnost zdrave prehrane, zadostnega pitja tekočin, telesne aktivnosti, opustitve kajenja, pravilnega jemanja predpisanih zdravil in pomen preventivnih pregledov.

Z izvajanjem zdravstveno-vzgojnih aktivnosti ob svetovnem dnevu ledvic in pozitivnem odzivu udeležencev ter sodelujočega osebja je bil izpolnjen cilj seznanjanja o boleznih ledvic, osveščanja o pomembnosti preventivnih dejavnosti in nujnosti ukrepov za preprečevanje nastanka ali napredovanja ledvične bolezni.

Medicinske sestre Klinike za interno medicino na zdravstveno – vzgojni točki.

13. strokovno srečanje fizioterapevtov

Fizioterapevtski izzivi v športu

Avtor: Ana Agatić

Foto: Mateja Peternel

Srečanje je potekalo v veliki predavalnici prim. dr. Zdravka Slokana (v 16. nadstropju kirurške stolpnice UKC Maribor), ki je bila nabito polna radovednih poslušalcev. Tema je bila očitno tako zanimiva, da smo v predavalnico odnesli prav vse stole, ki so bili na voljo.

Na začetku so nas z nagovorom pozdravile prim. doc. dr. Breda Jensenšek - Papež, predstojnica IFRM UKC Maribor, Gabrijela Starc, predsednica Društva fizioterapevtov Slovenije (DFS – SZ) in Aleksandra Bedek, vodja fizioterapevtov IFRM UKC Maribor.

Fiziolog doc. dr. Andraž Stožer nam je razložil, zakaj vadbo pogosto povezujemo z bolečino in ali je mogoče pridobiti mišično moč tudi brez nje.

Sledila so predavanja mag. Zmaga Krajncja z naslovom Kirurško zdravljenje izpahov pogačice, Jane Skodič, ki je predstavila delo ortopedskega »dream-teama« fizioterapevtov Jane Skodič, Liljane Dragšič, Ksenije Kmetič, in Tomaža Pekovška z naslovom Zgodnja rehabilitacija po operativni stabilizaciji pogačice, Jasmine Zorjan in Aleksandre Bračič Rehabilitacija po mikrofrakturiranju kolenskega sklepa, Khalida Nasifa, osteopata iz čateških term Primarni cilj rehabilitacije po rekonstrukciji MPFL v zdravilišču in Dejana Tašnerja Uporaba ortopedskih vložkov v športu – preventiva in kurativa.

Po predavanjih so nam predavatelji odgovarjali na vprašanja, komentirali smo predavanja in delili pohvale. Predstojnica našega inštituta je posebej pohvalila Dejana Tašnerja, ki je kot mlad, vendar strokovno dobro podkovan inženir ortotike in protetike s svojim predanim delom (izdelovanje ortopedske obutve in vložkov) obogatil štajersko regijo. Dan kasneje nas je predstojnica pohvalila na jutranjem sestanku in potem še enkrat na skupnem ponedeljkovem sestanku; terapevte in zdravnike, ki smo poslušali in predavali ter tiste, ki so na oddelkih vestno opravljali fizioterapijo.

Predavanje je bilo zelo obiskano.

V odmoru smo se okrepčali, srečali s sošolci iz študijskih let, z bivšimi sodelavci in znanci s tečajev. Nadaljevali ali začeli smo strokovno (ali malo manj strokovno) debato, si ogledali sponzorske stojnice ter se nazadnje vrnili v dvorano po še več znanja.

Pediater Tomaž Krenčnik nam je na lastnem primeru predstavil sindrom iliotibialnega ligamenta; prof. dr. Andrej Čretnik je opisal zdravljenje pretrganja Ahilove kite in zgodnjo rehabilitacijo. S podobno temo; Ahilova tendinopatija – terapevtske možnosti smo nadaljevale Petra Medved Jereb, Andreja Ovsenk in Ana Agatić. Dragan Lonžarić nas je z zanimivimi opisi UZ slik, ki jih je prikazal v predavanju UZ diagnostika pri preobremenitvenih sindromih, prepričal, da je slika lahko varljiva in da ne gre vedno verjeti lastnim očem. Jure Bornšek nam je pokazal, kako si sam zastavlja fizioterapevtske cilje. V predavanje z naslovom Utesnitveni sindromi ramenskega obroča v športu je vključil veliko slik in koristnih napotkov, Marko Borko, ki se je pred dvema tednoma vrnil z izobraževanja o športnih poškodbah v Londonu, pa je postregel z najbolj svežimi informacijami iz sveta športa o rehabilitaciji po poškodbah zadnje lože. Nazadnje nam je Marta Kastelic, svetovalka za svetlobno terapijo Biopton, predstavila inovativno svetlobno terapijo, ki oddaja posebno vrsto svetlobe (spekter sonca brez UV žarkov), ter s predavanjem Uporaba svetlobne terapije Biopton v športni medicini zaokrožila sklop predavanj.

Naše srečanje je zaključila kolegica Danica Šilak, ki je že drugič zapored izvrstno napovedovala predavanja in nam spretno ohranjala pozornost s šalami in z basnimi iz živalskega športa.

Kaj nam je ostalo najbolj v spominu oziroma kaj so o srečanju povedali udeleženci?

Jana Skodič med predavanjem.

»Predavanja na temo rehabilitacija v športu so vedno aktualna in zanimiva. Prireditelj je bila dobro organizirana. Moderatorka je s svojim načinom vodenja in povezovanja še dodatno popestrila celotno dogajanje. Zame so takšna predavanja idealno stičišče za izmenjavo strokovnega znanja in priložnost za srečanje s svojimi kolegicami.«

(Biserka Šobak, ZD Pesnica pri MB)

»Veliko število udeležencev je potrdilo aktualnost in prihodnost same tematike. Strokovna raznolikost predavateljev in vsebin je bila primerna in skladna s timskim delom v zdravstvu. Meni osebno je dala novo znanje in širši vpogled v ostala strokovna področja.«

(Dejan Tašner, OIM – Ortopedski inženiring Maribor)

»Najbolj se spomnim zgodbe o žabi, ki je edina zlezla na vrh stebra, ker je bila gluha in ni slišala pripomb, da ne bo zmogla.«

(Mojca Kodrič, IFRM)

»Najbolj se spomnim gospoda Nasifa, ki skoraj ni hotel zapustiti govorniškega odra, ker je tako vneto razpravljal. Od strokovnih tem pa sem si najbolj zapomnila, kako izredno zahtevno (operativno) je poglobiti trohlejo na stegnenici in da raztezanje neogrelih mišic ni priporočljivo.«

(Ana Agatić, IFRM)

»Predavanja in organizacija so bila z eno besedo odlična.«

(Jure Bornšek, Zasebna fizioterapija Petra Čebokelj, s. p.)

»Vsa predavanja so bila zanimiva in nas pritegnila, da smo res z veseljem vztrajali do konca. Vsaka pohvala nas obogati.«

(Aleksandra Bedek, IFRM)

Razvoj otroške kirurgije v UKC Maribor

Avtor: Vojko Flis

Otroška kirurgija v Sloveniji se v zadnjih letih srečuje s številnimi izzivi. Ni mogoče trditi, da jih zelo uspešno rešuje. Zgolj eden izmed njih je umanjkanje nacionalne strategije razvoja otroške kirurgije v Sloveniji. Ta neobstoječi dokument je pomemben toliko, kolikor je država lastnica praktično vseh javnih bolnišnic v Sloveniji. Pravih zasebnih bolnišnic v Sloveniji ni. Seveda pa imajo strokovnjaki različnih vej medicine svoje poglede na razvoj otroške kirurgije. Zaradi tega smo se odločili, da v UKC Maribor odpremo strokovno razpravo na ravni ustanove o stanju in izzivih razvoja otroške kirurgije v naši ustanovi in Sloveniji. Srečanje, ki je potekalo 24. aprila 2015 v prostorih Klinike za pediatrijo, sta organizirali Klinika za pediatrijo in Klinika za kirurgijo UKC Maribor. Pričelo se je z uvodnima predavanjema prof. dr. Nataše Marčun in prof. dr. Vojka Flisa. Oba sta orisala trenutno stanje v ustanovi in Sloveniji ter izzive, ki jih le-to postavlja pred različne zdravnike, ki sodelujejo pri zdravljenju tako imenovanega otroškega kirurškega bolnika. Povsem razumljivo je namreč, da so rezultati zdravljenja na kateremkoli področju sodobne medicine, še posebej pa na področju otroške kirurgije, odvisni od dobrega sodelovanja skupine različnih strokovnjakov, ki sodelujejo pri zdravljenju in da brez dobrega skupinskega pristopa ni vrhunskih rezultatov.

Sledil je pregled posameznih področij. Prim. Erik Vrabič je predstavil problematiko s področja plastične in rekonstruktivne kirurgije in pri razpravi o zdravljenju malignega melanoma odprl razpravo o pristopu k otroški onkologiji v Sloveniji. Sledila je predstavitev gastroenterološke problematiko in področja abdominalne kirurgije s strani skupine predavateljev (asist. dr. Jernej Dolinšek, doc. dr. Matjaž Horvat, Agneš Bokroš). Pri teh predavanjih se je kot pereč problem znova izkazalo vprašanje zdravljenja otroških kirurških onkoloških bolnikov, ki se je kasneje kot rdeča nit vleklo skozi vsa predavanja. Videti je namreč, da prihaja do različnih pogledov na zdravljenje otroških kirurških onkoloških bolnikov tudi zaradi ne povsem natančnega dialoga med pediatri in kirurgi.

V naslednji skupini predavanj, ki je zajela urološko problematiko (prof. dr. Nataša Marčun, Marius Rebek) se je izkazalo, da je mogoče dialog med posameznimi vejami sodobne medicine bistveno izboljšati z dobro klinično prakso, med katero zagotovo sodijo redni konziliji različnih strok (v tem primeru otroške nefrologije in urologije) in skupne klinično-patološke konference, ki jih v naši ustanovi nasploh prirejamo redkeje kot v primerljivih ustanovah v tujini. Sodelovanje pediatrične nefrologije in urologije je v naši ustanovi vzorno organizirano.

Sledil je sklop predavanj s področij travmatologije in ortopedije (Matjaž Vinder, Dragomir Zrnich, Matjaž Merc). Gre za področje, ki ga že po naravi stvari moramo obvladovati, saj smo regijsko središče za zdravljenje poškodb. Resne zagate okoli zdravljenja na tem področju medicine se pojavljajo predvsem pri ortopedskih bolnikih z zelo redkimi prirojenimi ali pridobljenimi anomalijami brez ustreznih izkušenj za zdravljenje na področju Slovenije. Običajno so takšni otroci poslani na Ortopedsko kliniko v Ljubljano, kjer pa zaradi redkosti posameznih anomalij okostja prav tako ni izdatnih kliničnih izkušenj pri zdravljenju. Redke bolezenske slike so namreč v dvomilijonski populaciji v Mariboru, Ljubljani ali na primer na Jesenicah zastopane v zelo majni meri. S podobno shemo se soočajo tudi torakalni kirurgi, ki nekatere bolnike z redkejšimi bolezenskimi slikami po dogovoru pošiljajo na zdravljenje na torakalno kirurgijo v UKC Ljubljana (torakalni del je predstavil Damjan Vidovič).

Nekoliko drugačna slika se je pokazala pri predstavitev zdravljenja otroških nevrokirurških bolnikov (doc. dr. Janez Ravnik, asist. mag. Peter Gradišnik, Andreja Osterc Koprivšek). Na nevrokirurškem področju je doc. dr. Ravnik predstavil zagotovo enega izmed vrhov sodobne kirurgije v Mariboru, pri čemer se je znova pokazalo eksplicitno dvotirno razmišljanje o zdravljenju otrok v Sloveniji. Nevrokirurško združenje je namreč sprejelo priporočila, da se tovrstna patologija lahko zdravi v Mariboru, s pediatričnega zornega kota pa naj bi se vsi otroci s tumorji zdravili v referenčnem onkološkem centru v Ljubljani. Pediatri so namreč upravičeno opozorili na dejstvo, da nekateri diagnostični postopki v UKC Maribor pri obravnavi otroških tumorjev ne tečejo tako uigrano kot v referenčnem onkološkem centru v Ljubljani.

Obsežno področje zdravljenja dihal in otorinolaringologije so predstavili Aleksandra Zorko Brodnik, asist. dr. Vojko Berce, dr. Boštjan Lanišnik in doc. dr. Bogdan Čizmarevič. Ta sklop predavanj je bil poleg predstavitev izvrstnega sodelovanja nefrologov in urologov ter vrhunskih posegov nevrokirurgov nemara tretji izmed vrhuncev tega izjemno zanimivega strokovnega srečanja. Pediatri in otorinolaringologi so zelo eksplicitno opozorili na naše krepke in še posebej na naše šibke strani pri vrhunskem zdravljenju otroških kirurških bolnikov. Hkrati so opozorili, da bi na tovrstno srečanje morali povabiti tudi patologe, radiologe, genetike in morda še koga. Poleg izvrstnih posamičnih predstavitev se je znova izkazalo, da je sodobna medicina izrazito multidisciplinarna veda in da so vrhunski rezultati odvisni od najšibkejšega člana in ne le

od posameznikov, ki morebiti odstopajo od povprečja. Predvsem dr. Lanišnik in dr. Aleksandra Zorko Brodnik sta izvrstno pokazala, kje so naše šibke točke pri zdravljenju otroških tumorjev in kje so prednosti referenčnih onkoloških središč.

V zadnjem, a ne najmanj pomembnem sklopu predavanj, smo obravnavali stanje na področju intenzivnega zdravljenja in anesteziologije. Problematiko so predstavili mag. Zvonko Borovšak, mag. Miksić Mirjana in Jože Kučič. Predstavili so dejstva, ki jih ne moremo biti prav veseli. Kadrovski položaj na področju anesteziologije je trenutno tak, da ne omogoča subspecializacije posameznih področij, kar sodobna otroška kirurgija zahteva. Pri zdravljenju zelo majhnih otrok pa tudi nismo povsem ustrezno opremljeni. Na področju zdravljenja v enotah za intenzivno zdravljenje je Slovenija nasploh pri repu držav Evropske unije, v samem UKC Maribor pa imamo zgolj dve enoti za intenzivno zdravljenje najvišjega tipa. Obe enoti s svojimi kapacitetami ne zagotavljata zadostnega števila intenzivnih postelj za ustanovo, ki regijsko pokriva sko-

rajda polovico Slovenije. Brez ustrezno opremljene enote za otroško intenzivno zdravljenje in brez ustreznega kadra bo razvoj otroške kirurgije zavrt.

Srečanje je zaključil Silvo Lipovšek s predstavitvijo nove specializacije iz otroške kirurgije, ki je v fazi sprejemanja na Zdravniški zbornici Slovenije. Srečanje je pokazalo, da ima otroška kirurgija v UKC Maribor bogato in plodno zgodovino. Razvoj k vrhunskemu središču pa bo možen le s temeljitim in strokovno poglobljenim multidisciplinarnim pristopom, ki na številnih področjih šepa. Sledenje zelo jasnemu sporočilu, da moramo biti pri vsakodnevem delu prijazni drug z drugim, tudi ne poteka prav gladko. Razvoja v želeno smer ne bo, če se sčasoma ne bodo uredile kadrovske in prostorske zagate. Ne glede na vse zagate pa je mogoče multidisciplinarni pristop pri zdravljenju otroškega kirurškega bolnika že sedaj bistveno izboljšati z drugačnim dialogom med strokami, ki je očitno lahko izjemno ploden, kar je pokazalo to srečanje, za kar se je treba vsem sodelujočim iskreno zahvaliti.

Strokovno srečanje medicinskih sester s področja revmatologije v Mariboru

Avtor: Mojca Dobnik

Na lep pomladni dan, 28. marca 2015, smo se medicinske sestre in zdravstveni tehniki s strokovnega področja revmatologije zbrali že na tradicionalnem srečanju. Kraj tokratnega srečanja je bil Maribor.

Srečanja se je udeležilo 34 udeležencev iz vse Slovenije. Zelo smo bili veseli kolegic, ki so se srečanja udeležile prvič. Namen srečanj, ki mu sledimo vsa leta, je pridobivanje novih znanj s področja revmatologije ter spoznanj o novih pristopih pri celostni obravnavi bolnika s poudarkom na revmatoloških boleznih. Na srečanjih delimo tudi razmišljanja in dileme o odgovornosti in varnosti pri našem delu. Osrednja nit predavanj je potekala pod naslovom SODOBNI PRISTOPI ZDRAVLJENJA PRI REVMATOLOŠKIH BOLNIKI. V prvem delu predavanj so vabljeni predavatelji predavali o boleznih in možnostih sodobnega zdravljenja. V popoldanskem času smo se osredotočili na usposabljanje bolnika za samoaplikacijo zdravil in izkušnje, ki jih iz tega že imamo. Spregovorili smo tudi o adherenci. V ospredje smo postavili izmenjavo izkušenj, predvsem na področju aplikacije bioloških zdravil

in zdravstveno-vzgojnega dela z bolniki. Na zaključku strokovnega srečanja smo udeležence povabili, da si ogledajo prostore revmatološke ambulante UKC Maribor.

Vse pohvale gredo izkušenim predavateljem, ki so nam podali veliko uporabnega znanja. Trdno smo prepričani, da je vse, kar se nam dogaja, odvisno od nas samih. Z novimi znanji in dognanji lahko vplivamo na potek dogodkov, zato je pomembno, da se srečujemo z namenom širiti in deliti strokovna znanja in izkušnje, ki jih dobivamo ob našem delu.

„Služba je pač služba. Dober dan.“

„Nemogoč poklic. Njega dni je bil še kar. Zjutraj sem svetilko ugasnil, zvečer prižgal. Čez dan sem počival, ponoči pa spal...“

„In od takrat se je služba spremenila?“

„Služba se ni spremenila“, je rekel svetilničar. „Prav tu tiči zlo! Planet se iz leta v leto suče hitreje, služba pa je taka kot je bila.“

Odlomek iz knjige Mali princ (Antoine de Saint-Exupéry)

Evropska šola za bolečino zaradi raka in paliativno oskrbo – EFIC School for Cancer Pain and Palliative Care

Avtor: Nevenka Krčevski Škvarč

Foto: Gorazd Požlep

Mednarodna šola za bolečino zaradi raka in paliativno oskrbo, ki je potekala v Mariboru med 17. in 21. majem 2015, je projekt Evropske federacije bolečinskih združenj EFIC (European Pain Federation EFIC). Namenjena je boljšemu razumevanju in boljši obravnavi bolečine pri rakavih bolnikih. Ustanovitev te mednarodne šole pod okriljem Slovenskega združenja za zdravljenje bolečine, Slovenskega združenja za paliativno medicino, Medicinske fakultete Univerze v Mariboru in UKC Maribor je veliko priznanje za slovenski prostor. Do sedaj je EFIC organizirala mednarodne šole v Italiji, Avstriji in Angliji. V UKC Maribor dejavnost za obravnavo bolečine v okvirju Oddelka za anesteziologijo, intenzivno terapijo in

terapijo bolečin obstaja že 33 let. Zaradi aktivnosti na tem področju imamo tudi sedež Slovenskega združenja za zdravljenje bolečine, uveljavili pa smo se tudi v krovnih strokovnih združenjih v Evropi in drugod po svetu. Zato ne presečna dejstvo, da smo dobili priložnost organizirati Evropsko šolo prav v Mariboru ob podpori UKC Maribor in naše Medicinske fakultete.

Evropska federacija bolečinskih združenj EFIC za svoje šole razpisuje štipendije za 15 udeležencev. Za našo šolo v Mariboru sta to štipendijo pridobila dva kandidata iz Slovenije, drugi pa so bili iz dvanajstih različnih evropskih držav članic federacije EFIC. V šolo se sprejema največ 25 kandidatov

Udeleženci EFICa na Medicinski fakulteti.

zaradi zelo pestrega interaktivnega programa. V mariborsko šolo smo sprejeli pet dodatnih udeležencev.

Program šole obsega široko področje; od nastanka bolečine pri bolniku z rakom, načinov zdravljenja, celostne paliativne oskrbe pri bolnikih z napredovalim rakom do problema bolečine pri bolnikih, ki so raka preživeli. Ob interaktivnih predavanjih smo pripravili tudi dva popoldanska sklopa delavnic. Mednarodno skupino predavateljev so sestavljali vrhunski strokovnjaki na svojih področjih, nemalo jih je bilo tudi iz Slovenije.

Prvi dan šole smo začeli z uvodnim predavanjem predse-dnika EFIC-a Chrisa Wellsa. Nadaljevala so se predavanja o epidemiologiji bolečine pri rakavih bolnikih, njeni patofiziologiji, nevropatski bolečini zaradi kemoterapije in bolečini zaradi kostnih razsevkov. Predavali so nam profesor Kris Vissers z Nizozemske, profesorica Athina Vadalouca iz Grčije in doktor Silviu Brill iz Izraela. Po krajšem predahu so sledila predavanja o oceni bolečine pri bolniku z rakom, smernicah za obravnavo in multi dimenzionalnem aspektu diagnosticiranja in zdravljenja bolečine pri bolniku z rakom. O tem sta predavala doktorica Beverly Collet iz Anglije in profesor Kris Vissers. Profesor Elon Eisenberg iz Izraela je nadaljeval s predavanjem o raziskovanju na področju bolečine zaradi raka.

V popoldanskem sklopu smo obravnavali psihološke aspekte rakave bolezni in bolečine ter filozofijo paliativne oskrbe. O tem sta predavali doktorica psihologije Anja Simonič in doktorica Maja Ebert Moltara, obe iz Slovenije.

Do konca popoldanskega programa smo še poslušali predavanje o kanabinoidih, ki ga je izvrstno podal profesor Hans G. Kress iz Avstrije. Pa še ni bilo dovolj. Na večerji na terasi hotela City smo imeli predavanje o problemu paliativne sedacije. Kljub pozni uri je bilo dogajanje precej interaktivno, predvsem s strani naših kolegov iz tujine, ki se s tem pogosteje soočajo.

Drugi dan šole so bila na vrsti predavanja o zdravilih, ki jih uporabljamo za zdravljenje bolečine zaradi raka in o načinih njihove aplikacije. Predavatelji so govorili o lastnostih opioidov in njihovih neželenih učinkih ter o uporabi ne-opioidnih učinkovin. Predavali so profesor Rudolf Likar iz Avstrije, profesor Bart Morlion iz Belgije, profesor Andreas Kopf iz Nemčije in profesor Hans G. Kress. Po krajšem odmoru smo nadaljevali s predavanji o drugih načinih zdravljenja bolečine – invazivnih in onkoloških. Predavali so profesor Rudolf Likar, doktor Manohar Šarma iz Anglije, docentka Vaneja Velenik in docent Boštjan Šeruga, oba iz Slovenije.

Po kosilu smo nadaljevali z delavnicami, na katerih smo obravnavali težke primere bolečine zaradi raka in s krajšimi predavanji o obravnavi prebijajoče in nevropatske bolečine ter obravnavi nujnih bolečinskih situacij.

Na delavnicah so študentje imeli svoje tutorje, strokovnjake za zdravljenja bolečine iz slovenskih ambulant: magistro Matejo Lopuh, magistro Slavico Lahajnar Čavlovič, magistro Majo Cesar Komar, primarija Majdo Šarman in Gorazda Požle-

pater, doktorja Martina Rakušo in Majo Ebert Moltara.

Tretji dan šole je bil namenjen področju paliativne oskrbe. Slišali smo prispevke magistre Mateje Lopuh in doktorice Maje Ebert Moltara ter doktorja Jerneja Benedika. V popoldanskih delavnicah o komunikaciji, obravnavi zapletenih bolečinskih in paliativnih primerov smo jim pomagali iz vrst omenjenih tutorjev.

Zadnji dan šole smo obravnavali še druge možnosti pojava bolečine pri bolniku z rakom, kot je opioidna hiperalgezija, ki je posledica zdravljenja z opioidi, in bolečino pri bolnikih, ki so preživeli rak. O tem je predavala docentka Nevenka Krčevski Škvarč. Zadnje predavanje je popestril intervju s profesorico zdravstvene nege Ljubico Lednik, ki je spregovorila o svojih lastnih izkušnjah in o tem, kako je popolnoma drugače, ko si na »drugi strani«. Konec šole so kronala predavanja o položaju fizikalne terapije v paliativni oskrbi docentke Brede Papež Jesenšek in predavanja o psihičnih vplivih rakave bolezni in bolečine docentke Marjane Braš iz Hrvaške.

Udeleženci so po vsakem dnevu predavanj imeli krajše preverjanje znanja. Na koncu šole pa so ocenili šolo v celoti, vsak posamezni sklop predavanj in vsakega posameznega predavatelja.

Ob obsežnem strokovnem programu smo udeležencem pripravili družabna srečanja in večerje na terasi hotela City. Maribor smo gostom pokazali z vlakca Jurček in s pogledom nanj z ladjice na Dravi.

Vsi udeleženci, učenci in predavatelji so bili zadovoljni s šolskim programom in mariborskim okoljem. Zelo so pohvalili tudi našo kulinariko v jedilnici UKC Maribor in v hotelu City. Šola je požela uspeh. Zasluga, da smo jo izpeljali, velja mnogim in vsem skupaj se zahvaljujem. Pa vendar bi poudarila posebno naklonjenost vodstva mariborskega UKC, še posebej naše strokovne direktorice, docentke Darje Arko. Za pomoč pri organizaciji bi se posebej zahvalila Slavici Keršič iz našega UKC in docentu Urošu Maverju iz mariborske Medicinske fakultete.

Na osnovi ustnih in pisnih pohval ter priznanj in dokumentiranih ocen verjamem in upam, da bo ta mariborska šola postala še ena tradicija.

Ogled Maribora.

V Mariboru se je odvilo že 26. srečanje družinskih zdravnikov in internistov Iz prakse za prakso

Avtor: Elvira Žibrat
Foto: R. G.

V avditoriju Medicinske fakultete Univerze v Mariboru je 22. in 23. maja 2015 potekalo že 26. srečanje Iz prakse za prakso, ki se mirno postavi ob bok ljubljanskim Tavčarjevim dnevom. Letos so internisti in družinski zdravniki spregovorili o vprašanju zdravstvene oskrbe starostnikov z vseh vidikov interne medicine. Hkrati je bilo govora tudi o ponovni vzpostavitvi institucionalizirane geriatrične zdravstvene oskrbe v Sloveniji. Kot uvod v srečanje so študentje mariborske medicinske fakultete predstavili s srebrno Dekanovo nagrado nagrajeno raziskovalno nalogo pod mentorstvom prof. dr. Andreje Sinkovič, kar je zagotovo primer dobre prakse in morda bi organizatorji v prihodnje del sicer vsebinsko izjemno bogatih srečanj namenili tudi kratkim predstavitvam bogatega in izjemnega raziskovalnega dela. Izsledke nagrajenih del namreč študentje ob pomoči svojih mentorjev tudi objavijo v strokovnih revijah, v obliki satelitskega simpozija pa bi jih lahko predstavili še obiskovalcem srečanj IPP.

Na srečanju se je v dveh dneh zvrstilo več kot dvestopetdeset udeležencev, prispevke petdesetih avtorjev so izdali tudi v zajetnem zborniku, ki bo tako internistom kot družinskim zdravnikom, pa tudi študentom obeh medicinskih fakultet, v pomoč pri prepoznavanju in zdravljenju zdravstvenih težav v starosti.

»Dejstvo je, da se slovensko prebivalstvo stara, s tem pa narašča tudi pogostnost kroničnih bolezni in potreba po zdravljenju ter celostni oskrbi. S staranjem so povezane tudi spremembe v učinkovanju zdravil zaradi fizioloških sprememb v organizmu, spremembe nastajajo v porazdelitvi zdravil zaradi spremenjene presnove, drugačno je izločanje zdravil, součinkovanje zdravil zaradi več bolezenskih stanj, večja je verjetnost neželenih ali nepričakovanih dogodkov, in še bi lahko naštevali,« je na aktualnost teme opozoril predsednik organizacijskega odbora srečanja, prof. dr. Radovan Hojs. Ob tem je poudaril, da s staranjem prihaja tudi do številnih bolezenskih stanj, ki jih starostniki (po doslej veljavnem uvrščanju naj bi bili to ljudje od 65. leta starosti, v razvitem svetu pa se ta meja

dviguje proti 70. oz. celo 80. letom) pogosto zmotno pripisujejo procesu staranja, jih zato tudi zanemarijo, in tako neugodno vplivajo na uspeh prepoznavanja in zdravljenja bolezni. V starosti so večje potrebe po zdravstveni negi in oskrbi, tudi zaradi steka več pridruženih bolezni, simptomi se lahko prekrivajo, zato lahko pogosteje prihaja tudi do zamud pri ugotavljanju in zdravljenju bolezni, je izpostavil prof. Hojs. Prav tako je lahko bivanje v bolnišnici dokaj tvegano za starostnika, ki je manj aktiven, zaradi zapletenih diagnostičnih postopkov in pogosto tudi agresivne terapije in večje dovzetnosti za okužbe, zato je posebna skrb zanj še toliko bolj pomembna.

Geriatrska oskrba zahteva specifičen odnos ne le zdravstva, temveč celotne družbe, saj se znatno razlikuje od oskrbe drugih kroničnih bolezni, pri tem pa velik del te skrbi nosijo družinski zdravniki. Leta 1966 ustanovljen Inštitut za gerontologijo in geriatrsijo je leta 1988 zamrl. V ljubljanskem kliničnem centru deluje od leta 2011 Center za geriatrsično medicino, z geriatrsijo se ukvarjajo tudi gerontopsihiatrični oddelki v psihiatričnih bolnišnicah oz. geriatrsična enota mariborskega oddelka za psihiatrijo. Zdravstveni svet Slovenije je leta 2013 sprejel smernice razvoja geriatrsične medicine v Sloveniji. Leta v prvi fazi predvidevajo ustanavljanje in financiranje geriatrsičnih enot najprej v obeh kliničnih centrih, nato pa tudi v drugih slovenskih bolnišnicah.

26. srečanje Iz prakse za prakso, ki je skozi več kot četrto stoletno delovanje pomembno vplivalo na kakovost zdravstvene oskrbe na področju interne in družinske medicine, predvsem v dobro bolnikov, so organizirali Klinika za interno medicino

Predsednik organizacijskega odbora Radovan Hojs.

Nekateri ugledni gostje in upokojeni internisti.

Kot že večkrat, je tudi tokrat zapel mladinski pevski zbor Medicinske fakultete.

no UKC Maribor, Medicinska fakulteta Univerze v Mariboru, Zdravniško društvo Maribor in Združenje za interno medicino Slovenskega zdravniškega društva Maribor. Izbor več kot aktualne teme in dobro organizirana srečanja je v uvodnem nagovoru izpostavil tudi predsednik Slovenskega zdravniškega društva, prof. dr. Pavel Poredoš. Direktor UKC Maribor prim. doc. dr. Gregor Pivec je izpostavil prizadevanja in smelega načrte, da se prepotrebna zdravstvena dejavnost – geriatrija – uredi tudi v tukajšnjem kliničnem centru. Na tem področju bo vendarle treba še veliko postoriti, zlasti glede na rešitve, ki

jih v celoviti zdravstveni oskrbi poznajo v tujini.

Dekan Medicinske fakultete Univerze v Mariboru prof. dr. Ivan Krajnc je ob robu srečanju izpostavil pomanjkljivo izobraževanje na področju gerontologije: »Kot samostojni predmet poslušajo gerontologijo študenti medicine le na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru, na ljubljanski fakulteti te vsebine ponujajo v obliki integralnega poučevanja. Podiplomskega izobraževanja s tega področja še ni, prav tako ne specializacije, tako da je pred nami in našimi znanjci še veliko izzivov.«

V dveh dneh se je srečanja udeležilo 258 udeležencev.

Bedjaničev simpozij

Avtor: Božena Kotnik Kevorkijan

Foto: Lidija Živič

Letos smo mariborski infektologi pripravili že tradicionalni 10. Bedjaničev simpozij. Od leta 1997 vsako drugo leto zadnji konec tedna v maju organiziramo strokovno srečanje, na katerem obdelamo eno od aktualnih tem v infektologiji. Naslov letošnjega simpozija je bil »Pristop k starostniku z okužbo«.

**PRISTOP K STAROSTNIKU
Z OKUŽBO**

Naslovnica zbornika.

Po definiciji Svetovne zdravstvene organizacije so starostniki vsi, ki so stari 65 let ali več. Delež teh ljudi je v Sloveniji in v svetu vse večji.

Tokrat smo se infektologi, drugi zdravniki in strokovnjaki, ki se ukvarjamo s starejšimi pacienti, 29. in 30. maja 2015 zbrali v kongresnem centru Hotela Habakuk pod Pohorjem. V prvem delu so se nam pridružili izvajalci zdravstvene nege, ki so po prvem sklopu predavanja nadaljevali svoj simpozij, imenovan 1. strokovno srečanje izvajalcev zdravstvene nege.

Glede na staranje prebivalstva in vse večje število starostnikov, ki potrebujejo zdravstveno pomoč, je bila izbira teme simpozija aktualna, kar so potrdile živahne razprave po predavanjih in dobra udeležba. Program je obsegal enaindvajset predavanj, osem prikazov zanimivih primerov starejših bolnikov in tri sate-litske simpozije. Izdali smo tudi zbornik predavanj.

Nadaljevali smo s strokovnimi temami, vezanimi na starostnika. Gregor Veninšek, vodja Centra za geriatrično medicino UKC Ljubljana, je opisal probleme staranja populacije in populacijsko statistiko. Gledano skozi daljše obdobje trenutni trend ne predstavlja nič posebnega ali zaskrbljujočega; s podobnimi situacijami smo se v zgodovini že srečali in ponovno lahko pričakujemo obdobje, ko bo delež mladih veliko večji od deleža starostnikov. Kdaj se bo to zgodilo, je težko reči. Naša generacija tega morda ne bo več doživela. V naslednjem predavanju nas je prof. dr. Alojz Ihan popeljal skozi imunološko staranje človeka in nakazal probleme glede okužb. Imunološko se staranje običajno kaže že od 40. leta starosti naprej. Pokazal je tudi možnosti podaljševanja življenjske dobe, če bi v življenju imeli manj vnetij in zato manj vnetnih odgovorov, ki izčrpajo imunološko sposobnost posameznika. Naslednji predavanji sta bili s področja medikacije starostnika; najprej splošno o problemih medikacije pri starostniku (farmacevtka Polonca Drofenik), nato pa o anti-biotičnem zdravljenju starostnika in težavah, ki lahko nastopijo ob tem (prof. dr. Bojana Beovič). Prim. Jelka Reberšek Gorišek

Prvo predavanje ni bilo povezano z obravnavano tematiko, temveč smo slišali odlično predavanje o trenutno najbolj vroči temi infektologije. Infektolog prof. Richard B. Roberts iz New Yorka je namreč predstavil zgodovino, epidemiologijo, diagnostiko, klinično sliko in možnosti zdravljenja ebrole. Prof. Roberts je na našem srečanju sodeloval že šestič in vedno znova nas presenetil z odličnim in aktualnim predavanjem.

Prof. Richard B. Roberts med predavanjem.

Božena Kotnik Kevorkijan, glavna organizatorka.

je predstavila nekaj pravnih vidikov obravnave starostnika in njegovo sodelovanje pri zdravljenju, saj pozabljamo, da mora starostnik enako kot vsak drugi pacient na zdravljenje pristati in da se mora tudi strinjati s sprejemom v dom za ostarele. Psihiatrinja Mojca Muršec je izpostavila problem ob nestrinjanju starostnika s predlogom zdravnika in svojcev ter z namestitvijo v zavodsko varstvo, ko svojci starostnika ne morejo ali ne želijo sprejeti v domačo nego. Izjemno zanimivo je bilo predavanje naše strokovnjakinje za paliativno medicino Vesne Ribarič Zupanc o paliativni oskrbi starostnikov. Številni poslušalci sploh niso vedeli, da mariborski UKC razpolaga s timom za paliativno oskrbo, ki najbolj sodeluje prav z infektologi. Prof. dr. Maja Rupnik je predstavila teorije o možnih povezavah obolevanja za infekcijskimi boleznimi s starostnikovo mikrobioto in možnostmi izkoriščanja tega znanja pri zdravljenju starostnika. Nadaljevali smo s predavanji s kliničnega področja. Mariborski infektologi so prikazali rezultate na področju zdravljenja seps v zadnjih letih za bolnike, ki so se zdravili na našem infekcijskem oddelku. Kar dve tretjini bolnikov s sepsjo je bilo iz skupine starostnikov in umrljivost teh bolnikov je statistično pomembno višja od umrljivosti bolnikov s sepsjo v starosti do 65 let. Doc. dr. Tatjana Lejko Zupanc z infekcijske klinike v Ljubljani je predavala o infekcijskem endokarditisu pri starostniku z možnostmi diagnostike in zdravljenja ter prognozo za takšne bolnike. Naslednje področje je zajemalo zunaj bolnišnične pljučnice (Rajko Saletinger). Temo je nadaljevala Nina Gorišek Miksić, ki je predstavila rezultate raziskave o virusnih okužbah dihal v enem od mariborskih DSO. Tako med stanovalci DSO kot tudi med osebjem je najpogostejša viroza še zmeraj gripa. Precepljenost proti gripi med zaposlenimi je zelo slaba, je nadaljevala Božena Kotnik Kevorkijan, ki je sicer predstavila okužbe starostnikov v DSO. Predstavila je tudi rezultate vseevropskih raziskav o okužbah v DSO in rezultate enakih raziskav v Sloveniji. Od evropskih podatkov odstopamo predvsem v diagnostiki okužb, saj stanovalci DSO nimajo opravljenih mikrobioloških preiskav in opredeljenega povzročitelja okužbe.

Drugi dan simpozija smo začeli s predstavitvijo rezultatov okužb sečil (Zvonko Baklan). Najpogostejši povzročitelj okužb ostaja *E. coli*. Naslednji dve predavanji sta prikazali okužbe v trebuhu (Ksenija Ekart Koren) in infekcijske driske na mariborskem območju, o katerih so poročali mikrobiologi z mariborskega NLZOH, ki so analizirali so vzorce blata za zadnjih pet let. Presenetil je podatek, da je bila lani kar četrtina bakterijskih drisk povzročenih z bakterijo *Clostridium difficile*. Jana Rejc Marko je v sodelovanju z dermatologom prikazala okužbe kronične rane in možnosti zdravljenja – ne samo antibiotičnega. Pozvala je zdravnike, naj ne predpisujejo antibiotikov za kronične rane, tudi če imajo izvid brisa rane, saj to ni optimalni vzorec (potreben je vzorec tkiva) in največkrat gre za kolonizacijo, ne za okužbo. Prispevek o akutni zmedenosti ob vročini neznanega izvora pri starostniku so pripravili kolegi z infekcijskega oddelka SB Celje. O težavah družinskega zdravnika pri obravnavi starostnika so pripravili prispevek zdravniki iz ZD Maribor. Na koncu

je sledilo še zanimivo predavanje o cepljenih starostnikov proti gripi, pnevmokoknim okužbam, pasovcu, tetanusu in oslovskemu kašlju, ki sta ga zanimivo predstavila Sibila Unuk iz UKC Maribor in Zoran Simonović iz mariborske enote NIJZ. Vsekakor sta oba poudarila, da je cepljenje potrebno in koristno tudi za starostnike.

Med predavanji so potekale štiri delavnice – mladi zdravniki iz različnih koncev Slovenije so predstavili po dva primera zanimivih pacientov s posebnim ali nenavadnim potekom infekcijske bolezni. Ta del je bil najbolj zanimiv za marsikaterega udeleženca, z vprašanji in glasovanjem o ukrepanju pa smo se preizkusili vsi poslušalci.

10. Bedjaničev simpozij je vključeval tudi tri satelitske simpozije na temo uporabe protimikrobnih zdravil v praksi, povzročiteljev okužb in cepljenja proti klopnemu meningitisu.

Srečanje smo seveda popestrili z zanimivim družabnim programom. Uvodoma nas je pozdravila nežna harfa, kasneje nam je v skladu z naslovom simpozija dramski igralec Vlado Novak prikazal, kako poteka staranje v zaporu (Gajaš arestant), nato pa je sledila večerja ob spremljavi ansambla tamburašev, v katerem igrajo tudi zaposleni iz UKC Maribor..

Tokratnega Bedjaničevega simpozija se je udeležilo čez 180 udeležencev. Ob srečanju smo izdali zbornik vabljenih predavanj, ki obsega več kot 200 strani. Verjamem, da bo zbornik v pomoč tako zdravnikom pri poglobljanju in utrjevanju že pridobljenega znanja, kot tudi študentom medicine pri nadaljnjem študiju, pa tudi drugim zaposlenim v zdravstvu, ki jih ta problematika zanima. Tokrat so svoj simpozij prvič organizirali zaposleni v zdravstveni negi na našem oddelku in njihovo srečanje je prav tako uspelo. Njihov zbornik je izšel na zgoščenki. Žal pa ugotavljam, da vodstvo našega UKC ni pokazalo nobenega zanimanja za ti dve srečanja.

Z Bedjaničevimi simpoziji bomo nadaljevali tudi v bodoče. Že zdaj lahko kolege povabimo na 11. Bedjaničev simpozij, ki bo čez dve leti v Mariboru, zaposlene v zdravstveni negi pa na 2. strokovno srečanje.

Udeleženci Bedjaničevega simpozija.

Donacija slik na Oddelku za ORL in MFK

Avtor: Janez Rebol

Foto: R. G.

V začetku maja smo na Oddelku za ORL in MFK v dar prejeli dve sliki akademske slikarke Suzanne Kiraly Moss. Spoznali smo jo pred približno desetimi leti zaradi tumorja v lobanjski bazi, ki smo ga operirali na našem oddelku. Operacija je bila precej zahtevna in je trajala skoraj ves dan, vendar jo je prestala brez težav in z velikim optimizmom ter zaupanjem. Po operaciji se je hitro vrnila k vsakodnevnim aktivnostim in nadaljevala umetniško ustvarjanje. Po ozdravitvi je priredila več umetniških razstav, med katerimi je bila največja ob njeni sedemdesetletnici. Zadnjih deset let se nekoliko intenzivneje ukvarja tudi s pesništvom. Njeno voljo in optimizem lažje razumemo, če se na kratko seznanimo z njenim življenjepi-
som.

Suzanne je bila rojena leta 1937 v Chicagu, ZDA, in se je kot otrok pogosto selila s starši po ZDA. Študij slikarstva je od nje terjal veliko odrekovanja, zato je včasih opravljala tudi dve službi hkrati, da si je zagotovila sredstva za študij, ki ga je pričela v New Yorku. Študij je v začetku šestdesetih nadaljevala na Dunaju, nato v Zagrebu in ga dokončala na Dunaju, kjer je prav tako delala ob študiju. Med študijem v Zagrebu je spoznala svojega moža Ferenca Kiralya, ki je priznan kipar. Ustvarila sta si družino v Lendavi, kjer še zmeraj umetniško delujeta. Sodelovala je na številnih samostojnih in skupinskih razstavah doma in po Evropi. Lahko pa si predstavljamo, da prilagajanje na življenje na deželi z drugim sistemom in jezikom ni bilo lahko.

Obeh slik smo se na oddelku zelo razveselili. Ob pogledu nanju bomo razmišljali o naši prehojeni, predvsem pa o bodoči poti ter iz njiju črpali energijo in optimizem, ki ga v sedanjih časih ni nikoli preveč.

Obešanje doniranih slik na hodniku oddelka.

Slikarka Suzanne Kiraly Moss.

Študenti darovali rdečo življenjsko tekočino

Avtor: Lucija Skutnik

Foto: Lucija Skutnik, Denis Janežič

Darovanje krvi.

Akcije Častim ½ litra najbrž ni potrebno posebej opisovati. Njen namen je darovanje krvi, ki se po besedah medicinskega osebja potrebuje zelo pogosto.

Poleg osnovnega namena akcija hkrati ozavešča še o samem pomenu darovanja ter o pomenu osebnega zdravja darovalcev. Kot vsako leto do sedaj sta se tudi v tem šolskem letu odvili dve krvodajalski akciji. Prva je bila že oktobra, druga pa je potekala aprila. Študentje Univerze v Mariboru in drugi so lahko darovali kri na dveh lokacijah, in sicer v dvorani ŠTUKa in v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor.

Rdeči križ Slovenije opozarja, da v Sloveniji vsakih pet minut nekdo potrebuje kri. Torej bi moralo vsak dan kri darovati okrog 400 ljudi, da bi zadostili potrebam zdravstva. Kapaciteto krvi zagotavljajo prostovoljci, ki brezplačno in nesebično darujejo kri. S tem pomagajo bolnim ali jim celo rešijo življenje. Darovanje krvi je pri nas anonimno, kar pomeni, da prejemnik krvi ne ve, od koga jo je dobil.

Pomen krvodajalstva je oktobra 2009 začela širiti Študentska organizacija Slovenije (ŠOS) pod sloganom Častim ½ litra. Sodeluje z organizacijami ŠOUM (v Mariboru), ŠOU (v Ljubljani), ŠOUP (na Primorskem) ter Zvezo ŠKIS; vse pa sodelujejo tudi z Rdečim križem Slovenije ter Zavodom RS za transfuzijsko medicino. Pred tem so različne študentske organizacije same organizirale darovanje. ŠOUM denimo že več kot 10 let nazaj.

Splošno znano je, da je darovanje krvi humano dejanje, ki lahko sočloveku pomaga preživeti. Namen tega tedna je v prvi vrsti podučiti in ozavestiti mlade o pomenu darovanja krvi, predvsem kakšno je stanje v Sloveniji in kaj darovanje krvi pomeni. Mladi darovalci se očitno zavedajo, da je kri nenadomestljivo zdravilo, ki si ga lahko podarjamo le ljudje med seboj in da smo tudi sami lahko vselej potencialni prejemniki krvi.

Darovanje pa ni le pomoč sočloveku, ampak tudi spodbuda za

zdrav način življenja. Obstajajo kriteriji, ki jih moramo doseči, da lahko darujemo kri, tako da ne ogrozimo svojega in zdravja drugih. Najprej mora biti oseba polnoletna (do 65 let) in tehtati najmanj 50kg. Ne sme imeti previsokega krvnega tlaka, torej pod 180/100 mm Hg. Poleg tega mora imeti še zdravo srce in živeti dovolj zdravo, da ta način življenja in okolje samo ne pomenita povečanega tveganja za prenos bolezni s krvjo.

Na obeh lokacijah je bilo vzdušje med čakanjem na darovanje prav sproščeno. Povsod smo lahko videli klepetave in nasmejane študente in študentke. K temu je, verjamem, pripomoglo tudi krasno vreme, ki nas te dni v naših koncih treplja po ramah. Prav tako so bile prijazne tudi sestre, čeprav so ure in ure počele eno in isto stvar kot za tekočim trakom. Če je slučajno k njim prisedel kakšen darovalec s prestrašenim obrazom, so mu hitro razložile in pokazale, da darovanje ni nič groznega. Preden so darovalci prišli do ključnega dela – darovanja krvi – so imeli še nekaj postaj. Najprej sprejem prostovoljca, nato odvzem kapljice krvi, ki pokaže krvno skupino in vrednosti hemoglobina. Sledi posvet z zdravnico, ki lahko darovanje iz različnih vzrokov odsvetuje. Šele zatem pride odvzem krvi. Na koncu malica, ki je skoraj potrebna in darilce Lekarne Maribor v zahvalo za humano dejanje.

V preteklih akcijah je bila udeležba navadno večja v dvorani Štuka, verjetno zaradi bližine fakultet in študentskih domov. Tokrat pa je bilo drugače; na obeh mestih je bilo podobno število darovalcev. Posledica tega je bila dolga čakalna vrsta, vsaj v ponedeljek v zadnjih urah. Ves postopek darovanja je trajal celo uro. Čakanje v vrsti in trud se je obrestoval, saj je v teh dveh dnevih kri darovalo kar 274 oseb.

Bookcrossing tudi v UKC Maribor

Avtor: Humanitarček

Foto: Humanitarček

Marsikdo je verjetno opazil leseno hiško, ki stoji zraven sladkih tortic v kavarni Time to shop v UKC Maribor, v kateri se skrivajo žepnice, slikanice in tudi malce resnejša literatura. Lesena hišica – tako imenovana bookcrossing hišica – je del mednarodnega projekta, ki ga je v Slovenijo pripeljalo društvo za promocijo humanitarne dejavnosti Humanitarček in je namenjeno prosti izposoji knjig brez zamudnin in obveznosti. Projekt spodbuja bralno kulturo s sloganom »naredimo svet potujočo knjižnico«, v okviru katerega se lahko zaprašene knjige s polic ponovno pošljejo v svet, da jih prebere še kdo drug.

Navodila so preprosta:

- knjigo vzamete in jo preberete (ali pa tudi ne, če ni dovolj zanimiva);
- na internetni strani www.bookcrossing.com vtipkate BCID številko knjige, s pomočjo katere se beleži potovanje knjige po svetu;
- knjigo oddate na javnem mestu ali na eni izmed znanih bookcrossing lokacij.

V Mariboru so bookcrossing točke postavljene na sledečih mestih: Ambulanta Karitas (Strossmayerjeva ulica 15), zid pri Zavetišču za brezdomce na Ljubljanski ulici, Rotovška knjižnica, avtobusna postaja v Kamnici. Vse hišice, kjer domujejo knjige, so ročno delo Mojster Vrana. Če imate doma knjigo, ki je ne potrebujete več, jo lahko vključite v »obtok« in pošljete v svet; saj

knjige živijo le, če se nekdo sprehaja skozi njihove vrstice.

Več informacij: www.humanitarcek.com/bookcrossing

Bookcrossing kotichek v kavarni Time to shop v UKC Maribor.

Skupaj Z in ZA bolnike z multiplo sklerozo

Avtor: Humanitarček

Foto: Humanitarček

23. maja je na Glavnem trgu v Mariboru približno 70 oranžno oblečenih nasmejanih mladih in starih kljubovalo napovedanemu t.i. oranžnemu vremenskemu alarmu – vse za obolele z multiplo sklerozo (MS). Prvič so tako javno strnili vrste bolniki, svojci, zdravniki nevrologi in podporniki ter pod organizacijo društva Humanitarček in sponzorstvom Biogen Pharme pripravili prireditve z naslovom Skupaj Z in ZA bolnike z multiplo sklerozo.

Prireditve so kljub deževnemu vremenu prišli podpret številni znani obrazi; med njimi tudi 6pack Čukur, pevka Ditka, člana Radio Vibes, Plesna izba, predstojnica Oddelka za nevrološke bolezni UKC Maribor prof. dr. Tanja Hojs Fabjan in voditelj Sebastijan Matul, ki je iz prve roke povedal, kako je živeti z boleznijo, ki prizadene čedalje več mladih. Namen prireditve je bilo ozavestiti čim več ljudi o bolezni, predvsem pa zbrati sredstva za nakup medicinsko-tehničnih pripomočkov, namenjenih nevrološkemu oddelku UKC Maribor. S prireditvijo se je tako zbralo dovolj sredstev za nakup štirih električnih vozičkov, štirih visokih in dveh nizkih hodulj.

Simbolna pentlja za MS.

“Mavrična vila” in otroci na pediatriji v UKC Maribor

Avtor: Valdorfski vrtec Maribor

Foto: Valdorfski vrtec Maribor

»Mavrična vila« – valdorfske vzgojiteljice Valdorfskega vrtca Maribor - Mavrična dežela so otroke, ki se zdravijo na pediatričnem oddelku UKC Maribor, navdušile s pravljico, prstno igrico in ustvarjalno delavnico.

Valdorfski vrtec Maribor – Mavrična dežela je pričel z uresničevanjem iniciative za pomoč bolnim otrokom. Valdorfske vzgojiteljice so otroke, ki se zdravijo na pediatričnem oddelku UKC Maribor, navdušile s pravljico, prstno igrico in ustvarjalno delavnico pod skupnim imenom »Mavrična vila«.

Vzgojiteljice izvajajo projekt od začetka maja in sicer vsako sredo v dopoldanskem času. “Mavrična vila” je prvi tovrstni projekt v Sloveniji, namenjen hospitaliziranim otrokom. Vzgojiteljice, ki predstavljajo, se osredotočajo na sproščeno vzdušje in pozitivna čustva otrok ter jih nagovarjajo z izbranim besedilom pravljice, ročno narejenimi lutkami in nežnimi zvoki. Tako so pri domišljiji polnih nastopov v središču zmeraj otroci. Prav tako z otroci ustvarjajo izdelke iz naravnih materialov. Pri tem veliko pozornosti namenijo pripravam na srečanje, se poučijo o posameznem udeležencu in spoznajo njegove posebnosti, da lahko k njemu pristopijo, navežejo stik in ustvarijo osebno povezanost. Pri tem je število udeležencev dogovorjeno z vodstvom oddelka, saj se lahko le tako z vso pozornostjo posvetijo vsakemu otroku. Ob zaključku pravljice vsak otrok prejme ročno izdelano vilo - majhno mavrično vilo iz mikane volne, kot simbol upanja in hitrejšega okrevanja.

Direktorica Valdorfskega vrtca Maribor - Mavrična dežela, ga. Darja Uhl, je predstavila projekt in pobudo za obiskovanje bolnih otrok

v UKC Maribor že v mesecu marcu letošnjega leta in dodala: “Zahvaliti bi se želela predstojnici Klinike za pediatrijo v UKC Maribor, izr. prof. dr. Nataši Marčun Varda, dr. med. in njenim sodelavcem, ki podpirajo projekt “Mavrična vila” in prizadevanja našega kolektiva, da bi s pravljicami in dodatnimi aktivnostmi bolnim otrokom povrnili žarek upanja in veselja v času njihovega bivanja v bolnišnici.” Projekt “Mavrična vila” je financiran v celoti s strani Valdorfskega vrtca Maribor - Mavrična dežela.

Predstavnici Valdorfskega vrtca z malim bolnikom.

Praznične delavnice

Avtor: Urška Pliberšek

Foto: Urška Pliberšek

Na Srednji šoli za gostinstvo in turizem Maribor smo se povezali prostovoljci in pripravili projekte, s katerimi želimo različnim generacijam polepšati praznične dni. V šolskem letu 2014/2015 smo pripravili Miklavževe, Božične in Velikonočne delavnice, s katerimi smo se trudili starostnikom in otrokom pričarati nasmehe in jim polepšali trenutke.

Po uspešno izpeljanih prednovoletnih delavnicah smo v času velikonočnih praznikov za otroke na pediatričnem oddelku UKC Maribor pripravili še Velikonočno delavnico. Delavnice sva se z veseljem udeležili dijakinja Pija Justinek in Urška Pliberšek. Otroci so ob najini pomoči izdelovali zajčke iz balonov ter košarice iz papirja, ki sva jih na koncu napolnili s čokoladnimi jajčki.

Vsi sodelujoči smo pridobili veliko novega znanja in neprecenljive izkušnje, ki predstavljajo odlično življenjsko vodilo. Naučili smo se, da s tem, ko osrečimo druge, osrečimo tudi sebe. Veseli bomo, če bomo s tovrstnimi projekti lahko tudi v prihodnje osrečevali ljudi okoli sebe.

Dogajanje v Bolnišnični šoli

Foto: arhiv Bolnišnične šole

Šport za zdravje – športni dan

Avtor: Dragica Brilej

Ponedeljek, 18. maja 2015, so otroci in mladostniki, ki bivajo v bolnišnici, bolniške postelje zamenjali s težko pričakovano vadbo v Red power centru. Med potjo so si belili glave z dvema izrazoma: CYCLING in GYMSTICK. Le kaj jih čaka?

Cycling je skupinska vadba na stacionarnem kolesu za oblikovanje telesa, sprostitvev in za pridobitev kondicije. Čeprav gre za skupinsko vadbo, ima vadba tudi individualen značaj, saj si vsak vadeči obremenitev nastavlja individualno. Gymstick (palica z elastičnima trakovima) je vadbeni pripomoček, s katerim lahko kombiniramo vaje za moč mišic, aerobno vadbo in vadbo za stabilnost trupa. Z njim lahko vadimo sami doma ali v skupini. Seveda smo mi vadili v skupini.

Ker brez ustreznega vaditelja ne gre, je obe vadbi za učenske, dijakinje in učiteljice združil vrhunski inštruktor skupinskih vadb Sašo Magdič. Z neverjetno energijo in motivacijo mu je uspelo, da smo se pošteno »nagarali« in spotili. Žal pa vsi mladi niso

mogli zapustiti bolnišnice, pa tudi zahtevna vadba ni primerna za mlajše otroke. Z njimi je pravljíčarka Andreja Babšek prebirala športne pravljíce, pogovarjali so se o tem, kako in koliko mladí športajo, o pomenu športa za zdravje ter o pomenu športa za invalide. Na koncu so vse skupaj še ilustrirali.

Lutke – kulturni dan

Avtorici: Aleksandra Friš, Ingrid Ladinek Korez

V bolnišnični šoli smo 15. aprila pripravili kulturni dan. Ko učenci slišijo besedo lutke, se marsikdo namrdne, da so lutke samo za otroke, a to seveda ni res. V kratkem uvodu so spoznali izvor, razvoj in vrste lutk. Izvedeli so, da so bile lutke sprva namenjene odraslim, predstavili pa smo jim tudi izvirno in manj znano slovensko lutko »lilek«.

Potem smo se lotili izdelave senčnih lutk. Večina se jih je od-

ločila za živalske like, izdelali pa smo tudi lutko mladega, žalostnega in osamljenega kmeta ter drevo. Mladim lutkarjem smo že prej povedali, da morajo lutkam dati vloge in jih tako oživiti. Kmalu je nastal improviziran scenarij in vaja za nastop se je začela. Liki so oživeli in dobili svoje vloge, zato smo predstavo lahko zaigrali. Bilo je prav zabavno, imeli smo tudi nekaj gledalcev, ki so nam navdušeno zaploskali.

Uporabno iz(pred) koša – tehniški dan

Avtor: *Simona Mlinšek*

Znate ločevati odpadke? Veste, kako ravnati z nevarnimi snovmi? Vse to in še veliko več smo izvedeli na tehniškem dnevu Uporabno iz(pred)koša.

Vsak od nas dnevno proizvede ogromno količino odpadkov. Če jih ne bi reciklirali, bi ostali brez osnovnih snovi za življenje, kot so voda, les, papir...

Zanimivo je, da iz ene odpadne steklenice s predelavo dobimo enako kakovostno novo steklenico, papir pa z recikliranjem izgublja kvaliteto.

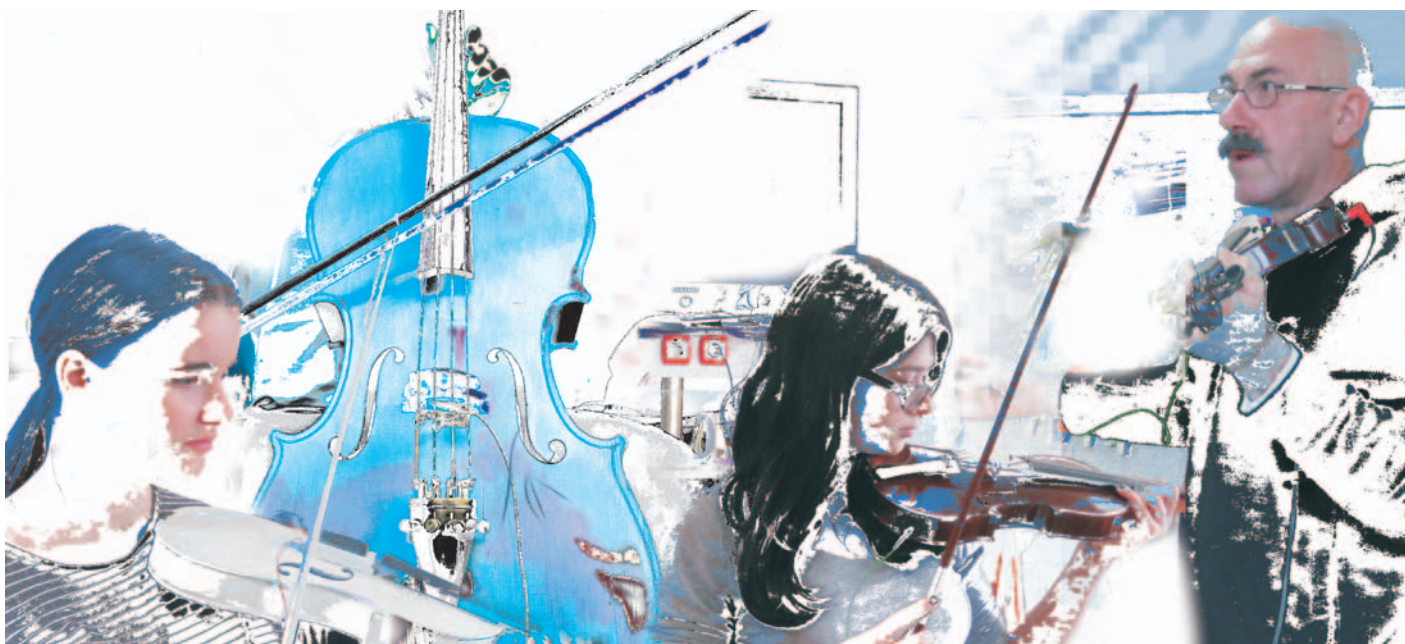
Veliko smo izvedeli tudi o jedrskem onesnaževanju.

Na koncu so učenci izdelovali uporabne stvari iz odpadnega materiala.

Bolnišnični orkester – kulturni dan

Avtor: *Ingrid Ladinek Korez, Aleksandra Friš*

Petek, 13. februar 2015, je bil zadnji delovni dan pred zimskimi počitnicami, dan pred valentinovim in pustno soboto. V bolnišnični šoli smo pripravili kulturni dan Bolnišnični orkester in ga razdelili na dva dela. V prvem delu je bil naš gost učitelj glasbene umetnosti Marjan Kovačič Manč, ki je s seboj pripeljal elektronske inštrumente in nas nanje naučil zaigrati irsko in keltsko pesem.

Z delom so začeli fantje, ki so sedli na bobne in nanje udarjali ritem. Gledalci smo jim pomagali z ritmičnim ploskanjem,

umetniški vodja Manč pa je zaigral glavno melodijo. Dekleta so glasbo izvabljala z elektronskih godal, čeprav še nikoli niso igrale violine. Spet je glavno melodijo, tokrat iz filma Titanik, zaigral Manč. V poldrugi uri vaj so se učenci tako naučili dve različni skladbi, ki ju je publika navdušeno pozdravila s ploskanjem.

V odmoru smo zamenjali prizorišče in se lotili drugega izziva. Iz različne odpadne embalaže so učenci sami izdelali preproste inštrumente, jih okrasili in preizkusili. Skupaj smo zapeli pesem in jo spremljali s svojimi glasbili.

Naravna kozmetika – tehniški dan

Avtor: Vesna Masten Gubeljak

V bolnišnično šolo smo ob tehniškem dnevu Naravna kozmetika povabili dijake Srednje zdravstvene in kozmetične šole Maribor.

Dijakinji, ki obiskujeta program kozmetični tehnik, sta nam predstavili več vrst kozmetike in aktivnosti, s katerimi se ukvarjajo na šoli. S seboj sta imeli različna ličila in pripomočke, s katerimi sta uprizorili pravi mini salon za urejanje. Ena od deklet je učencem urejala nohte (manikira), druga pa ličenje in nego obraza.

Učiteljica Vesna je v drugem delu tehniškega dne učencem pripravila še kemijsko razlago, kako se pridobivajo in testirajo kozmetični preparati. Spregovorila je o njihovi škodljivosti, nevarnosti in alergijah. Učenci so spoznali tudi ekološke kozmetične izdelke, izdelane v skladu z ekološkimi certifikati.

Podnebje, vreme in voda - naravoslovni dan

Avtor: Igor Plohl, Dragica Brilej

Voda ni samo vir življenja, ampak je tudi izjemno pomemben oblikovalec vremena in podnebja.

Kvaliteta našega življenja je zelo odvisna od vode, kar so spoznali tudi udeleženci naravoslovnega dne v bolnišnični šoli.

Učenci višje stopnje in dijaki so si ogledali motivacijske eksperimente na temo lastnosti vode. V nadaljevanju je učitelj Igor predstavil geografske značilnosti voda, razliko med vremenom in podnebjem ter vremenske pojave, katerih nastanek je nepo-

sredno povezan z vodo. V zadnjem delu je sledilo samostojno eksperimentiranje učencev. Z enostavnimi poskusi z vodo so se veliko naučili o zračnem tlaku, tlaku v vodi in vzgonu.

Na nižji stopnji so učenci obravnavano temo spoznali s pomočjo predstavitve učiteljice Vlaste. Naravoslovni dan je popestrila učiteljica Ingrid s pravljico Potovanje vodne kapljice. V eksperimentalnem delu so učenci izvajali preproste poskuse z vodo in na koncu izdelali merilec hitrosti vetra.

Upokojili sta se Dragica Angelovska in Darinka Urukalo

Spremembe so del življenja. Hitreje kot smo jih pripravljene sprejeti, lažje nam je z njimi živeti. Najraje imamo majhne spremembe, ki od nas ne zahtevajo nekih dodatnih aktivnosti, velikih se jih malo bojimo in nismo prepričani, da bomo zmogli. V knjigovodstvu osnovnih sredstev sta nas lani zapustili dve sodelavki, kar je za nas bila velika sprememba. Avgusta se je upokojila Dragica Angelovska, decembra pa Darinka Urukalo.

Dragica Angelovska.

Dragica Angelovska se je rodila 9. marca 1955 v Kumanovem. Po končani Srednji ekonomski šoli je zapustila rodno mesto in se skupaj z možem preselila v Slovenijo. 15. oktobra 1975 se je zaposlila v računovodstvu Splošne bolnišnice Maribor. Opravljala je delo samostojnega knjigovodje v knjigovodstvu osnovnih sredstev. Skrbela je za knjigovodske evidencije Sklada prof. dr. M. Černelča, počitniških kapacitet in stanovanjskih posojil. Svoje delo je opravljala strokovno, ažurno in vestno z veliko mero natančnosti.

14. avgusta 2014 je še zadnjič sedla za svoj računalnik. Sedaj se bo lahko posvetila vsemu, za kar prej ni bilo časa, najbolj pa svojim vnukom.

Darinka Urukalo.

Darinka Urukalo se je rodila 23. junija 1956 v Mariboru. Po končani Srednji ekonomski šoli v Mariboru se je 22. decembra 1975 zaposlila v računovodstvu Splošne bolnišnice Maribor. Svoje delo je opravljala v knjigovodstvu osnovnih sredstev, naprej kot vestna delavka, kasneje kot vodja oddelka. Njeno področje delovanja je bila skrb za osnovna sredstva in drobni inventar. Vsi, ki smo se srečevali z njo, smo bili deležni prijaznega sprejema in rešitev naših težav z nasmehom na obrazu.

UKC Maribor je bila zvesta vse do svojega odhoda v pokoj 22. decembra 2014. Sedaj se odpravlja novim izzivom naproti.

Dragi Dragica in Darinka, hvala vama za vse. Bili sta naš zglede.

Sodelavci

Zahvala ob koncu praktičnega pouka

Dijaki Srednje zdravstvene in kozmetične šole Maribor z mentorico Natalijo Kirbiš, ki smo na oddelku za psihiatrijo UKC Maribor v šolskem letu 2014/15 opravljali praktični pouk, smo se odločili, da bomo zaključek pouka izvedli nekoliko drugače. Tako smo 6. maja 2015 za paciente pripravili druženje in se ob petju, zvokih harmonike in prigrizku še zadnjič srečali. Z vsakim tonom harmonike se je njihov nasmeh širil, mi pa smo vedoč, da odhajamo, podoživljali dneve, ki smo jih preživeli skupaj. Vsak dan, ki smo jim ga z našim obiskom, delom, toplo besedo in druženjem polepšali, nam bo ostal v najlepšem spominu. Zaradi razumevajočega in prijaznega osebja, ki je bilo pripravljeno sodelovati z nami, smo zdaj bogatejši še za eno izkušnjo. Tako se vsem iz srca zahvaljujemo za vso prijaznost in pomoč, ki ste nam jo v tem kratkem času naklonili.

Dijaki SZKŠ Maribor

Dijaki Srednje zdravstvene in kozmetične šole Maribor.

Zahvale

Spoštovani,

Želel bi opisati svojo izkušnjo zdravljenja v UKC Maribor, ki je potekalo med 3. 5. in 8. 5. 2015. Pomembno se mi zdi, da posredujem povratne informacije, saj menim, da so ena od osnov za optimiziranje dela.

V nedeljo, 3. 5. 2015, sem prišel do dežurnega zdravnika, saj je bil del mojega obraza brez funkcij. Zaskrbljen sem bil, vendar me je dežurna zdravnica pomirila in z nekaj testi prepričala, da ne gre za kap, pač pa najverjetneje za obliko obolenja živcev. Poslala me je na specialistični pregled k nevrologu.

Tam so me še podrobneje pregledali in me tudi opozorili na morebitno povezavo med ugrizom klopa in stanjem obraza, zato sem prejel napotnico za preverjanje okužbe z boreliozo.

Ker sta me boleli še grlo in uho, sem prejel napotnico za pregled pri specialistu za ušesa, nos in grlo.

Na oddelku za ušesa, nos in grlo me je sprejel mladi zdravnik, ki je pogledal uho in takoj s posebno napravo očistil ostanke vnetja, ki jih je opazil v ušesu. Glede na obsežnost vnetja ušesa je predlagal bolnišnično oskrbo, kar sem brez oklevanja sprejel.

Sestra me je pripeljala na ORL oddelku, kjer so me namestili v eni od sob za paciente. Ker med spanjem uporabljam napravo CPAP, sem osebje prosil, da me premestijo v bolniško sobo, v kateri med spanjem ne bi motil drugih pacientov. Še isti večer so me premestili v drugo sobo.

Naslednji dan, 4. 5. 2015, je sledila vrsta pregledov in pri vsakem od njih me je spremljal nekdo od osebja. Pregled pri specialistu iz oddelka ORL je bil kratek in jedrnat. Specialist iz ORL je predlagal manjši operativni poseg, ki bi omilil težave, hkrati pa pomagal identificirati povzročitelje vnetja. Še isti dan sem bil operiran.

Poudariti želim, da sem globoko in prijetno presenečen nad hitrostjo in kakovostjo dela na vseh omenjenih oddelkih, ki sem jih obiskal.

Posebej me je razveselila nekoliko sproščena, vendar še zmeraj profesionalna atmosfera dela na oddelku ORL, kjer sem preživel največ časa.

Že ob prihodu na oddelek ORL sem začutil sproščenost in prijazen odnos. Menim, da je za pacienta to zelo pomembno, saj takšno okolje pomirja in vzbuja zaupanje. V naslednjih dneh zdravljenja je bilo zaznati, da je tak odnos na oddelku stalnica, ne glede na to ali je šlo za dopoldansko, popoldansko ali večerno ekipo. Še posebej razveseljujoča je bila določena mera humorja, ki ga osebje uporablja pri komunikaciji s pacienti. Na tak način se razreši marsikatera neprijetnost. Menim, da je tovrsten humor vreden posnemanja.

Dodatno me je presenetilo, da je vsak pacient zjutraj prejel svežo pižamo in brisačo. Seveda so bile tudi bolniške postelje redno preoblečene.

Pozitivnih presenečenj pa še ni bilo konec. Prejel sem dietno prehrano z omejeno količino kalorij, ki je bila okusna. Čestitke diabetologom in kuhinji!

Dejansko lahko rečem, da bi se ob svojem zdravljenju v UKC Maribor brez pretirane domišljije lahko vživel v gosta izvrstnega hotela, ki ponuja odličen servis. Tak vtis poveča še TV sprejemnik v vsaki bolniški sobi oddelka ORL in možnost koriščenja brezžičnega omrežja (odzivni čas od vloge za šifro in geslo, ki sta potrebni za koriščenje brezžičnega omrežja, do realizacije, je bil isti delovni dan).

Seveda ne smem pozabiti poudariti, da sem odšel domov zdrav in s prijetnim občutkom, da imamo v Mariboru vrhunsko ustanovo, ki jo poganjajo odlični strokovnjaki in srčno osebje.

**Prisrčen pozdrav,
Slavko Šerod**

Iskreno se zahvaljujemo medicinskemu in negovalnemu osebju Oddelka za revmatologijo za vso požrtvovalnost pri zdravljenju moža, očeta, dedka Roberta Klopčiča.

Dajali ste nam upanje, čeprav je življenje odločilo drugače.

Hvala vsem za vse in še več,

Družina Klopčič

Spoštovani,

Ko je človek zdrav, prejema vse mogoče dražljaje svojega okolja, tudi takšne, ki do Vas, ki skrbite za zdravja potrebne, niso nič kaj prijazni.

Sama sem zdrava, vendar sem v zadnjega pol leta s svojim partnerjem Markom morala skozi kalvarijo, ki jo čuti samo neposredno udeleženi. Vsak dan sem se srečevala z obupnim krikom: »Živeti!« in »Ne umreti!«. Danes mineva mesec, kar je moj Marko zaspal.

Iz dneva v dan je praznina in z njo povezana bolečina večja. Samota in bolečina lahko vodita v marsikaj, v jezo na tiste, ki »bi lahko kaj storili« ali hvaležnost tistim, ki so storili vse, toda zakonov narave niso mogli podvreči svojemu znanju.

Verjemite, da ni dneva, ko se ne bi spomnila na Vas, osebje, Nevrološkega oddelka - intenzivna nega Univerzitetnega kliničnega centra Maribor, ki ste storili vse, da bi pomagali.

Posebej sem hvaležna za vso strokovno pomoč zdravnikoma specialistoma g. Jožefu Magdiču in Andreju Sikošku, ki sta stala ob strani mojemu Marku in še posebej meni in sorodnikom takrat, ko je boj za življenje postajal brezupen ter doc. dr. Janezu Ravniku, ki je z operacijo mojemu Marku za sedem mesecev podaljšal življenje. Hvala vam.

Še posebej in iskrena hvala gre vsem sestram Oddelka za intenzivno nego, za vso dobroto, prijaznost in razumevanje, ki smo ga bili deležni, ko smo večkrat pričakovali čudež, pa se morda, vsaj takrat, ko je bilo najhuje, premalo zavedali, da se je čudež skrival v njihovi dobroti, prijaznosti in razumevanju. Posebej bi se želela zahvaliti sestri Andreji, ki je nedvomno vodilni angel v modrem med ostalimi angeli oddelka.

Nisem bogata in se zavedam, da vse bogastvo ne more poplačati tega, kar ste storili, zato naj bo samo iskren HVALA.

Jožica Lubej

Zahvala Oddelku za travmatologijo

Vsem, ki ste požrtvovalno zdravili in negovali našo mamo Elizabeto Petrun in ji lajšali trpljenje v njenih zadnjih dneh, se iskreno zahvaljujemo in vam želimo veliko uspeha in vse dobro v poklicnem in zasebnem življenju.

Hvaležne družine Petrun, Gačnik, Fluher, Zidar in Zagožen

Spoštovane in spoštovani!

24. marca 2015 sem bil sprejet na Oddelek za abdominalno in splošno kirurgijo in imel operativni poseg. V času bivanja na oddelku sem bil deležen skrbne pozornosti in nege. Želim se iskreno zahvaliti osebju v 11. in 12. nadstropju za vse storjeno v času mojega zdravljenja.

Hvala vsem zdravnikom in negovalnemu osebju tudi za izredno human in prijazen odnos do mene kot ostalih pacientov.

Friderik Bajt

Spoštovani,

Iskreno se zahvaljujem dr. Bojanu Krebsu za uspešno operacijo in celotnemu osebju na Oddelku za abdominalno in splošno kirurgijo ter vsem službam v UKC Maribor, ki posredno skrbijo, da vse deluje kot je treba.

Vse dobro vam želim in vas v upanju, da naše zdravstvo ostane na tej ravni, lepo pozdravljam.

Jože Dokl

Zahvala

Prof. Potrču se najlepše zahvaljujem za uspešno opravljeno operacijo. Hvaležen sem tudi vsem ostalim zdravnikom ter sestram oddelka.

Iskrena hvala.

Srečo Urtelj

Mariborski UKC ima dušo

Z močnimi bolečinami me je osebni zdravnik napotil na urgenco. Čez dobrih pet ur sem z vsemi izvidi, laboratorijskimi izkazi, slikami in drugimi papirji pristal na operacijski mizi. Niti sto ur po sprejemu sem bil ponovno zdrav in odpuščen z vzorno odpustnico in sposoben normalnega življenja.

Abdominalni kirurgiji UKC se zahvaljujem in jo uvrščam v vrh evropske kirurgije.

UKC Maribor ima nekaj več kot drugi:

- Kje te mladi zdravniki in sestre na urgenci sprejmejo in obravnavajo s tako gorečnostjo, smehom in dobro voljo ter te ob predaji na oddelk še objamejo?
- Kje mlad zdravnik v korist bolnika zagovarja svoje videnje tako energično, da imaš občutek, da bi se zate tudi stepel?
- Kje ti kirurg, ko se ti predstavi, s širokim nasmeškom pove, da boš čez pol ure, ko odprejo operacijsko dvorano, že na mizi (kot bi me dober prijatelj z najboljšimi kartami povabil na dobro tekmo)?
- Kje te sestre v operacijski dvorani sprejmejo tako kot da bi prišel na zabavo, da še pred anestezijo pozabiš, kje sploh si?
- Kje te anesteziologinja najlepših oči, z obrazom, sklonjenim nad tvojim natakne masko s spodbudnimi besedami ter božanjem po licu zaziblje v lep spanec?
- Kje opravljajo nočne sestre vsa dela v poltemi, da ne bi motile bolnikov?
- Kje ti postrežejo hrano ravno primerno toplo in dobro na pladnju s tvojim imenom in bolniškim nazivom? Zdelo se mi je, da sem spodaj videl pripis »Pripravljeno po navodilih zdravnika z ljubeznijo za vas.«
- Kje ti nudijo v nedeljo brezplačen wellness, ko te sestre lepo umijejo, sveže preoblečejo tebe in posteljo, da si kot nov?
- Kje imaš tak pogledna Maribor, ponoči pa na morje pisanih luči pod tabo?
- Kje se ob slovesu od zdravnikov in sester poslavljaš tako prisrčno, da te mika, da bi rekel: «Še bom prišel»? Vse naštetu daje UKC Maribor kvaliteto, ki jo lahko čuti vsak. Zato trdim, da ima UKC Maribor (še) dušo. Hvala vsem in vsakemu posebej za nepozabno lepa doživetja.

Karl Fokter

Spoštovani,

Spodaj podpisani Jože Pirš sem se zaradi hudih bolečin v trebuhu in svojih že dolgotrajnih težav zdravil na Kliniki za interno medicino na Oddelku za revmatologijo.

Iskreno se zahvaljujem za strokovno obravnavo in izjemen odnos, ki sem ju bil deležen v času svojega zdravljenja.

Posebej se želim zahvaliti Metki Koren Krajnc, dr. med., spec. interne medicine za njen izjemno strokoven pristop, zavzetost in razumevanje ter vsem njenim sodelavcem.

Zahvalo namenjam vsem medicinskim sestram, ki so me spodbujale, mi nudile zdravstveno nego tudi v trenutkih, ko mi je bilo težko sprejeti odvisnost pri aktivnostih, ki jih kljub letom ponovno opravljam samostojno. Vaše delo je vredno vsakega priznanja.

Pri vašem delu vam še naprej želim vse dobro.

Hvaležen pacient

Zahvala

Želela bi se zahvaliti Oddelku za urologijo. Posebna zahvala gre Urošu Kacijanu, dr.med., in sestri Ani. S svojo prijaznostjo in potrpežljivostjo ste mi lajšali bolečine. Hvala vam za vsak nasmeh, ki mi pravi, da se bo vse uredilo. Za vsako spodbudno besedo in čas, ki ste mi ga namenili, kljub temu, da nisem imela urološke težave.

Hvala tudi vsem sestram, ki so mi v najhujših trenutkih lajšale bolečine. Iskrena hvala vsem. Ostali boste v mojem spominu kot edinstven oddelek.

Želim vam zdravja, saj to je največje bogastvo.

Lep pozdrav,

Vera Kreber

Zahvala zdravstvenemu osebju

Odločil sem se, da se osebno zahvalim slovenskim zdravstvenim strokovnjakom in morda še komu odprem oči. Tudi v Sloveniji se lahko pohvalimo.

Res je, da sem sam do marca 2015 le redko potreboval zdravstveno oskrbo. Vedno sem bil zelo ponosen na svoje zdravje in v odlični telesni kondiciji, a vendar je doletelo tudi mene - najprej šok, potem bolečina, nato dolge noči premišljevanja, kako naprej.

Izvedel sem za diagnozo in tako postal vaš pacient. Sedaj ponosno sporočam, da sem vaš dolžnik. Na osnovi pregleda v ambulanti pri Urošu Kacijanu, dr. med, je bila odločitev o posegu še lažja.

Sledil je nujni operativni poseg v UKC Maribor.

Po vsem prestanem sedaj izrekam javno zahvalo vsem, ki ste se potrudili in izkazali resnično visoko stopnjo razumevanja, humanosti in strokovnosti. Prepričan sem, da je tak odnos potrditev, da imamo v zdravstvu ljudi, ki znajo in zmorejo, predvsem pa se želijo posvetiti bolniku, ki je odvisen od njihove pomoči.

Posebna zahvala pa gre Urošu Kacijanu, dr. med. Ob pogovoru z vami sem imel vedno zelo prijeten občutek. Vesel sem, da vam kljub kopici dela ni vseeno za bolnika, da mu skušate nesebično in požrtvovalno olajšati življenje. Verjemite mi, da sem Vam za vso izkazano skrb in pozornost za moje dobro počutje po operativnem posegu hvaležen iz vsega srca.

Tomislav Šabeder

Iskrena hvala vsem udeleženi v postopkih diagnostike in zdravljenja, ki sem ga bil deležen na Oddelku za ortopedijo UKC Maribor. Posebej bi se želel zahvaliti operaterju mag. Zmagu Krajncu, dr. med., ki mi je z uspešnim posegom omogočil ponovno shoditi. K uspešnemu zdravljenju je zagotovo prispevala tudi anesteziološka ekipa, prostovoljni krvodajalci in številne vestne medicinske sestre.

Ko prestaneš zahtevno zdravstveno obravnavo, si ne samo srečen, ampak tudi ponosen na znanje, srčnost in prijaznost zdravstvenih delavcev v UKC Maribor.

Še veliko uspehov vam želim,

Borut Burja

Spoštovani,

Sem Andrej Božnik in dne 5. 5. 2015 sem imel preiskavo črevesja na vašem oddelku. Sem invalid in se soočam z deset in več potrjenimi diagnozami bolezenskih stanj, zato vsaka pozornost in pravilno ravnanje s strani osebja pomeni morda veliko več kot sama zdravila. To preiskavo sem sedaj opravljal tretjič in seveda ni prijetna, ampak precej boleča. Že ob prvih dveh sem imel težave, čeprav sem pravilno ravnal, kot piše v navodilih, se nikoli nisem uspel popolnoma sčistiti. Morda je k vsemu pripomogla psihična napetost, ki je ob tej preiskavi močno prisotna, seveda pa tudi strah, kaj bo preiskava pokazala. Omenjenega dne in uro sem bil v sobi za preiskavo, kjer sem takoj omenil, da mislim, da mi čiščenje ni uspelo v celoti, nakar je sestra Edita Forštnerič pristopila na poseben način, ki ga težko razložim, in takoj odpravila moj strah. Neverjetno prijaznost in razumevanje je takoj izkazal tudi Grujica Vujnovič, dr. med., ki je takoj ob začetku preiskave ugotovil, da le-ta ni mogoča in jo bo ponovno opravil dve do tri ure kasneje. Tisti trenutek bi iz samega strahu verjetno zavrnil preiskavo, a je sestra nekako v obliki humorja, sproščenosti, odpravila moj strah, da bodo vsi okoli mene nejevoljni, ker nisem uspel s čiščenjem doma.

Ves čas preiskave, ki je trajala vsaj meni neskončno dolgo, sta sestra in zdravnik bila izjemno razumevajoča, sproti sem dobival pojasnila kaj in kako. Glede na vse bolezni in nešteto pregledov lahko trdim, da vem, kako deluje ta sistem, da je v večini učinkovit, so pa seveda tudi izjeme, kar pa je mogoče pripisati temu, da so zdravstveni delavci preobremenjeni in premalo plačani.

Rad bi še omenil, da sem lansko leto doživel infarkt. Vse od prihoda na INP do hospitalizacije sem bil deležen pozornosti in neskončne prijaznosti osebja, čeprav sem prav na oddelku zaznal, da občasni nejevolji botruje predvsem preobremenjenost osebja in pa dejstvo, da so premalo plačani za svojo strokovnost in delo, ki ga opravljajo.

Iskrena zahvala zdravniku, sestri in celotnemu osebju, ki se je ukvarjalo z mano in mojimi boleznimi, ki mi ne dajejo velikih možnosti za normalno ali dolgo življenje, mi pa največ pomeni prav takšen pristop, prijaznost s srčnostjo, ki je najboljša zdravilo za bolnega človeka.

Božnik Andrej

Spoštovani,

moja hči Nika Horvat je bila hospitalizirana pri vas v času od 18. 3 do 1. 4. 2015. Sedaj sva na začasnem odpustu in hodiva tedensko na kontrole. Ker se po večini slišijo same negativne stvari, bi pa jaz rada pohvalila zaposlene na pediatrični kliniki. Ker sem imela pozitivne izkušnje že pred dvema letoma, ko sem imela v bolnišnici sina, sem se tokrat odločila, da se zahvalim tistim, ki si pohvalo resnično zaslužijo. Hči je nekaj časa bila hospitalizirana v 3. etaži, nato pa do konca premeščena na intenzivno nego, ker so ji vstavljali torakalno drenažo. Tako bi rada posebej pohvalila celotno osebje na intenzivni negi, vsak medicinsko sestro posebej in vsakega zdravnika posebej. Vsi so bili ves čas prijazni, ustrezljivi, znali so pristopiti pacientu, reči spodbudno besedo, predvsem pa je pomembno to, da nisem imela nikoli občutka, da je hči tam samo številka, ampak oseba, za katero so se v največji meri potrudili. V vsem tem času nisem imela enkrat občutka, da jim niso pacienti na prvem mestu. Vsaki prošnji so znali prisluhniti in bili pripravljeni pomagati. Tako se jim res iskreno in iz srca zahvaljujema obe s hčerko.

Prav tako bi rada pohvalila najino sobno zdravnico, Majo Tomazin, dr. med. Ko sva bili pri njej, se je trudila, ni pozabila na naju, ko sva bili na intenzivni negi in sedaj, ko sva zopet pri njej na kontrolah, se trudi naprej.

Kar se tiče obravnave moje hčere, si ti ljudje zaslužijo vse pohvale in spoštovanje z moje strani.

Saša Horvat s hčerko Niko

Spoštovani,

V petek, 17. 4. 2015, sem bila sprejeta na Oddelku za reproduktivno medicino Klinike za ginekologijo zaradi zapleta po držanem splavu v 16. tednu nosečnosti. Iskrena hvala za zelo topel, skrben in strokoven sprejem asist. Mariji Rebolj Stare, dr. med. ter Maši Durič, dr. med. v sprejemnem oddelku. Zahvala gre zdravstvenemu osebju, ki me je ves čas bivanja oskrbovalo v sobi. Hvala za prijaznost in topel, spoštljiv odnos vsem medicinskim sestram in zdravnikom, ki so me obravnavali. Želim vam veliko moči za opravljanje vsega zahtevanega in napornega dela še naprej.

Andreja Kricej

V bolnico sem bila sprejeta v torek, 7. 4. 2015, na ginekološki oddelek za laparoskopski poseg. Že med samim dogovarjanjem sem morala poseg zaradi pljučnice, gripe ter rotavirusa večkrat prestaviti in pri tem sem vedno naletela na zelo prijazno sestro Nado, ki mi je cel čas stala ob strani. Rada bi resnično pohvalila strokovnost, prijaznost, pomoč, hitrost, znanje in resnično zavzetost za človekovo počutje in zdravje. Sestre na intenzivni negi so izjemne. Mislila sem, da sem prišla v nebesa. Menim, da se premalo cenijo takšne čudovite ženske. Sestri Kristini in sestri Lauri sem zelo hvaležna za občutek domačnosti in prijaznosti. Še bi lahko naštevala, a je premalo prostora. Marija Rebolj Stare, dr. med., srečna sem, da sem vas imela, bili ste moj angel, ki je razsvetlil sobo.

Ostanite takšni še naprej in vrnila bi se k vam, pa ne zaradi bolezni, ampak zaradi vsega dobrega.

Hvala.

Ljiljana Milošević

Duhovna oskrba v UKC Maribor

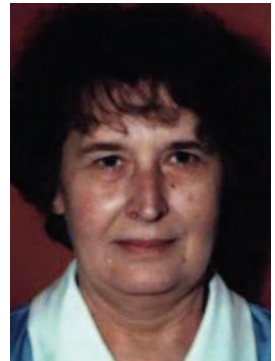
Katoliška cerkev ima kapelo Antona Martina Slomška v zgradbi Oddelka za ORL in očne bolezni, in sicer v kleti 2. Dostop do kapele je iz smeri drugih oddelkov možen po podzemnem hodniku. Sveta maša je vsak dan od 19.24 do 19.54, kar pacientom omogoča vrnitev na oddelek do 20. ure. Duhovnik je dosegljiv na telefonski številki 031467846.

- Sveta spoved je pred sveto mašo ali po njej in po dogovoru.
- Obisk duhovnika, ki ga lahko pokličete ob vsakem času, honorira UKC Maribor.
- Verski tisk bolnikom poklanja Slovenska Cerkev.
- Evangeličanska cerkev ima sedež na Trubarjevi ulici 1 v Mariboru. Dosegljivi so na številki 02250 21 60.
- Srbska pravoslavna cerkev ima sedež na Tržaški cesti 13 v Mariboru. Dosegljivi so na telefonski številki 031 774-394.
- Islamska skupnost v Sloveniji ima v Mariboru sedež na Zagrebški 47. Dosegljivi so na telefonski številki 031838-548.

In memoriam

MARIJA MASTEN

Najboljši del človekovega življenja so njegova mala, brezimna, pozabljena dela, dobrote in ljubezni (WILLIAM WORDSWORTH).

V 82. letu nas je po dolgi in teŹki bolezni zapustila bivša sodelavka Marija Masten. Rodila se je 8. decembra 1933 v kraju Laaves blizu OrmoŹa. PribliŹno leto dni po rojstvu je odŹla Źivet v Zagreb, kjer sta si mati in oče naŹla sluŹbo. Pri sedmih letih se je zaradi bliŹajoe vojne vrnila na Kog (Laaves). Na Kogu je hodila najprej v jugoslovansko osnovno Źolo, po prihodu nemŹkega okupatorja pa v nemŹko. Zaradi vojnih razmer je takratno Źtiriletno osnovno Źolanje končala komaj po vojni. Po končani osnovni Źoli se je vpisala na niŹjo Źtiriletno gimnazijo v OrmoŹu, ter nato na Srednjo zdravstveno in bolničarsko Źolo v Mariboru.

Kot bolničarka je delala na Golniku in na SlivniŹkem Pohorju, kasneje pa na Oddelku za interne bolezni, ki ga je vodil dr. Ivo Mihev.

Od januarja 1968 do vključno julija 1968 se je s skupino diplomantov Srednje medicinske Źole Maribor izobraŹevala v Univerzitetni bolniŹnici Wilhelmina Gasthuis v Amsterdamu.

Nizozemska ji je bila vse, zato se je tja vrnila leta 1969 in ostala do leta 1971. Razlog vrnitve je bil otrok, ki ga je rodila v tem času in je Źivel pri njenih starŹih v Zagrebu. 10. avgusta 1972 se je ponovno redno zaposlila na Oddelku za nevroloŹke bolezni v SploŹni bolniŹnici Maribor, kjer je ostala vse do upokojitve 12. aprila 1991.

Leta 1981 je pridobila naziv viŹje medicinske sestre in opravljala delo ter naloge koordiniranja in izvajanja zahtevnih nalog zdravstvene nege.

Zelo rada je delala z ljudmi. V času sluŹbovanja je bila mentorica Źtevilnim mladim medicinskim sestram in zdravstvenim tehnikom.

Sodelavci so opisali vzduŹje v času njenega dela:

FraniŹka Zadavec: Bila je stroga, a pravična.

Lojzka Černivec: Marije Masten se spominjam z nevroloŹkega oddelka. Celotna ekipa takratnih usluŹbencev je bila zelo sloŹna, h katerim je spadala tudi Marija, kar lahko potrdi Źe nekaj aktivnih sodelavcev.

Źtefka SrŹen: S spoŹtovanjem se spominjam Marije Masten kot moje mentorice. Bila je svetovljanka in plemenita Źenska.

Franja Uhl: Ko sva z Marijo Masten hiteli po hodniku vsaka po svojih opravkih in sem opazila, da je slabe volje, sem ji nekaj lepega priŹepnila na uho ter obe spravila v smeh in dobro voljo.

Milica Pani: Dve desetletji skupnega dela me je navdajala s svojo strogostjo, plemenitostjo, ter izrednim občutkom do sočloveka, kar je pri meni pustilo trajne spomine.

Zgoraj navedene sodelavke in sodelavci z Oddelka za nevroloŹke bolezni.

Jakob Masten – sin, osebni arhiv

druŹina Luskovi-Čurin, Kog

DuŹanka MakovŹek

In memoriam

dr. EDITA GLASER

Vsaka pomlad prinaša radost in veselje, saj je začetek marsikaterega novega življenja. Toda letošnja je bila žalostna – življenje se je izteklo spoštovani kolegici, zdravnici specialistki nevropsihiatrije, ki je velik del svojega poklicnega življenja posvetila Oddelku za nevrološke bolezni naše bolnišnice, priljubljeni sodelavki, dobrohotni mentorici in učiteljici mnogim mlajšim kolegom – dr. EDITI GLASER.

»Kako malo je ob koncu življenjske poti pomembno, kaj smo doživeli, in kako neskončno pomembno je, kaj smo iz doživetij naredili.« (Wilhelm von Humboldt)

Dr. Edita Glaser se je rodila 28. oktobra 1925 v Podčetrtku, kjer je obiskovala osnovno šolo, nato pa gimnazijo v Celju, kjer je leta 1945 maturirala. Decembra 1945 je vpisala študij medicine na Medicinski fakulteti v Zagrebu, kjer je 31. oktobra 1952 tudi diplomirala. Svoje zdravniško poslanstvo je leta 1955 pričela opravljati kot mlada zdravnica v obratni ambulanti Mariborske tekstilne tovarne. Kot obratna zdravnica je bila že tedaj zelo priljubljena. Bila je vestna, poleg strokovnega dela v tovarni je opravljala tudi obiske na domu za delavce tovarne in njihove svojce. Zanimala se je tudi za zdravstveno in tehnično varstvo delavcev. Opravila je niz tovrstnih izobraževanj in predavanj v tovarni in zunaj nje. Njen izredno dober odnos do bolnikov in delavcev v tovarni je bil velikokrat poudarjen. Toda želja po novih znanjih jo je 1. maja 1961 pripeljala na tedanji Nevropsihiatrični oddelek Splošne bolnišnice Maribor. Po opravljeni specializaciji je leta 1967 uspešno opravila izpit iz nevropsihiatrije v Ljubljani. Sprva je svojo strokovnost posvečala tako psihiatričnim kot nevrološkim bolnikom. Po delitvi nevropsihiatrične stroke ter nastanku Psihiatričnega oddelka na Pohorskem dvoru ter Oddelka za nevrološke bolezni SBM leta 1972 je ostala zvesta slednjemu vse do svoje upokojitve 30. decembra 1993. Bila je izredno vestna in dosledna, povsem se je predajala svojim bolnikom, ki jim je bila pogosto več kot samo zdravnica, marveč tudi prijateljica v nesreči. Spoštovanja ni bila deležna samo pri mnogih bolnikih, temveč tudi pri kolegih. Marsikomu je bila dobrohotna učiteljica, zlasti mlajšim. Nobeno delo ali problem zanjo nista bila nerešljiva tudi po napornem dežurstvu.

Mislím, da je živela in delala po mislih Meryl Streep, ne da bi se tega zavedala: »Delaj s srcem. Vključi tisto, v kar verjameš, v prav vsako področje svojega življenja. Delaj s srcem in od vsakogar zahtevaj najboljše in največ. Ne dovoli, da bi tvoj posebni značaj in tvoje vrednote, skrivnost, ki jo poznaš le-ti, resnico – ne dovoli, da bi vse to pogoltnilo vseobsegajoče samozadovoljstvo!« Ti življenjski principi, po katerih je živela, se niso zrcalili samo v poklicnem, marveč izrazito tudi v družinskem življenju. Čeprav ji le-to ni vedno obrnilo prijazne strani obraza, se je z neverjetno voljo in vztrajnostjo znala spoprijeti s še tako na pogled nerešljivim problemom. Občudovanja in vsega spoštovanja vredna je bila njena materinska in vse človeška pomoč dragemu sinu Kсандiju! Kolikokrat se je s kančkom solz v očeh znala pohvaliti, da je Ksandi njen tajnik.

Globoko je spoštovala strokovno zagnanost soproga na področju krvodajalstva in mu bila v veliko pomoč. Ponosna je bila na svojo hčer Marjano – Mikico, ki je prav tako uspešno krenila na pot medicine. Neizmerno srečo sta ji pomenila vnuka, o katerih je tako rada spregovorila. Z velikim ponosom je govorila tudi o svojem očetu, prav tako zdravniku ter o njegovi široki razgledanosti. Bila je presrečna pri obnavljanju rojstne hiše in dvorca v Miljani. Bila je tesno povezana z naravo. Spominjam se najinih dolgotrajnih pogovorov o rožah, pa tudi njenega nasmejanega obraza, ko mi je razkazovala svoje cvetlično bogastvo v domačem vrtu, ki ga je sama obdelovala. Ljubila je znanost, umetnost, naravo – znala je ljubiti življenje.

Znala si je vzeti čas za prijaznost, zavedajoč se, da je ta pot k sreči, si vzeti čas za sanje, saj te le-te popeljejo med zvezde, si vzeti čas, da ljubiš in da si ljubljen. Vse te zahteve angleške molitve si izpolnjevala.

Vedi, draga Dita, da smo bili srečni ob Tebi in s Teboj, bila si ljubljena in sanje so te zagotovo ponesle tja visoko med zvezde. Z nami pa ostaja prelep spomin nate!

prim. prof. dr. Erih Tetičkovič

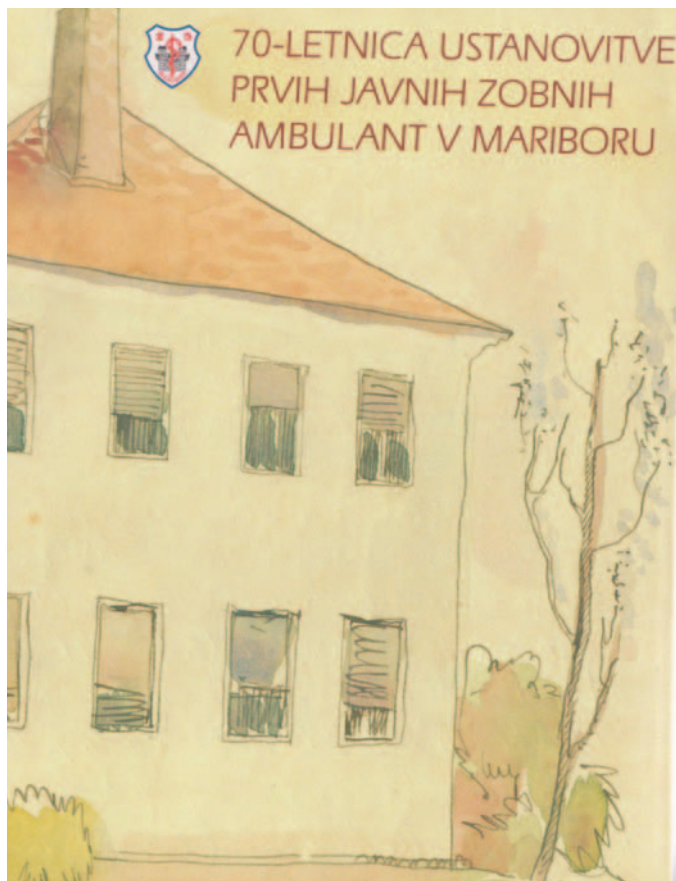
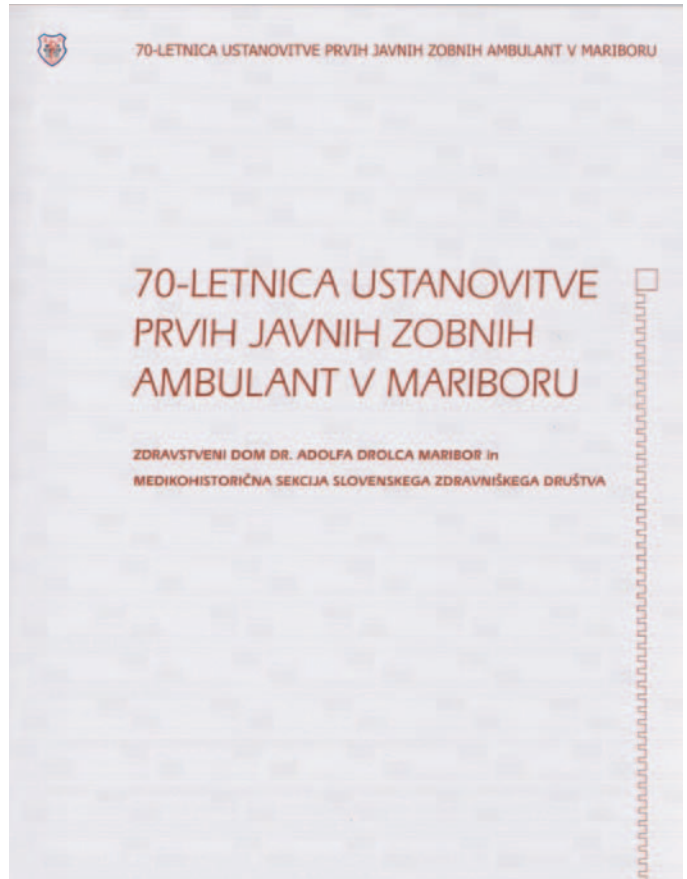
Zbornik 70-letnica ustanovitve prvih javnih zobnih ambulant v Mariboru

Avtor: Elko Borko, Renata Završnik

V petek, 27. marca, so Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor, Zdravniško društvo Maribor in Medikohistorična sekcija Slovenskega zdravniškega društva (MHS SZD), pripravili svečanost s strokovnim sestankom ob 70-letnici prvih javnih zobnih ambulant v Mariboru. Glavni organizator tega sestanka so bili zdravstveni delavci Organizacijske enote zobozdravstvenega varstva v Zdravstvenem domu Maribor, ki so pripravili strokovni program tega srečanja v prostorih hotela Piramida.

Povabljeni zdravstveni delavci so povsem napolnili veliko dvorano hotela. Udeležence je pozdravil direktor Zdravstvenega doma prim.asist. dr. Jernej Završnik, ki je izpostavil, da Zdravstveni dom letos praznuje pomembne obletnice v razvoju zobozdravstva, med katerimi je seveda najpomembnejša 70-letnica začetka javnega zobozdravstvenega varstva. Poslušalci so z navdušenjem sprejeli njegovo misel, da bi po desetih letih uspešnega študija medicine na naši drugi medicinski fakulteti v Mariboru, razmislili tudi o možnostih razširitve programa na dodiplomski študij iz dentalne medicine.

Predsednik MHS SZD prof. Elko Borko je v svojem pozdravnem nagovoru udeležence spomnil, da smo v Mariboru že leta 1960

imeli Višjo stomatološko šolo, ki je izobraževala zobozdravstvene delavce. Šolo so žal ukinili že 1969. leta zaradi pomanjkanja habilitiranih učiteljev. Zato je pomembno, da tudi v tej veji medicine skrbijo za tovrstni razvoj svojih članov. Ob tej priliki je čestital direktorju Zdravstvenega doma Maribor, ki je kot drugi v tem kolektivu pred nekaj dnevi uspešno zagovarjal svojo doktorsko tezo.

Sledili so strokovni prispevki. Predstojnik Organizacijske enote zobozdravstva prim. Gorazd Sajko je predstavil začetek in razvoj javnega zobozdravstva v Mariboru. Svoje predavanje je popestril s predstavitevjo zobozdravnikov, ki so v tem dolgem obdobju vodili zobozdravstveno službo, med njimi pa je izpostavil prim. Aleksandra Stergarja, saj je v času njegovega vodenja zobozdravstvena služba prevzela zmogljivosti in kader ukinjene Višje stomatološke šole. Pomemben del njegovega zgodovinskega orisa je bil namenjen preselitvi zobnih ambulant, ki so bile do tedaj v prostorih nekdanje Višje stomatološke šole v Žitni ulici, v današnje obnovljene in razširjene prostore, ki jih predstavlja povsem nov prizidek v Svetozarevski ulici.

Sledil je zanimiv in prav tako s slikovnim gradivom podprt prispevek doc. dr. Irene Sapač, ki je s svojima sodelavcema Heleno Granduč in Borisom Sapačem predstavila 70 let od ustanovitve prvih javnih zobnih ambulant v Mariboru leta 1945 in 65 let od ustanovitve prve šolske zobne ambulante v Mariboru leta 1950. Izredno skrbno pripravljen prispevek, podkrepljen s številnimi dokumenti, predstavlja dostojni začetek letošnjega praznovanja dneva zmage in 70-letnice konca druge svetovne vojne v Mariboru.

Tudi tretji prispevek z naslovom »Biografija organizatorja zobozdravstva in pionirja mladinskega zobozdravstva v Mariboru dr. Borisa Kristana« je pripravila članica MHS SZD doc. dr. Irena Sapač in si za svoj prispevek k poznavanju zaslug poznanega zobozdravstvenega delavca v Mariboru zaslužila dolg aplavz.

V zadnjem prispevku je Danica Borovšak Bela podala sistematični kronološki pregled razvoja in organizacije dela v mladinskem zobozdravstvu v Mariboru. Svoje predavanje je zaključila z zahvalo vsem, tudi upokojenim sodelavcem, za vztrajno, skrbno, požrtvovalno in strokovno delo z mlado populacijo pri ohranjanju njihovega ustnega zdravja. Dolgotrajno plo-

skanje poslušalcev, med katerimi je bilo tudi veliko upokojenih zobozdravstvenih delavcev, je pokazalo, da ne smemo nikoli pozabiti dela in naporov naših sodelavcev, ki so pred nami delovali – včasih tudi v mnogo težjih pogojih kot danes. Čutili smo, da so veseli, če poznamo njihovo delo in njihov prispevek pri razvoju zdravstvenega varstva in jim zato tudi izkažemo priznanje in našo zahvalo.

Posebno priznanje si zasluži vodstvo Zdravstvenega doma Maribor, ki je ob tej priložnosti s pomočjo MHS SZD izdalo Zbornik s strokovnimi prispevki v nakladi 250 izvodov. Odgovorni urednik prim.dr. Jernej Završnik je napisal uvodnik in v vsebino zbornika uvrstil vse prispevke svečanosti. Oba tehnična urednika Vesna Rečnik Šiško in Milan Golob sta v sodelovanju z Dejanom Štamparjem, ki je poskrbel za oblikovno podobo zbornika, prispevala k privlačni in sodobni zunanji podobi publikacije.

Zbornik z objavljenimi prispevki in kopijami številnih dokumentov je pomembna publikacija v publicistični dejavnosti Zdravstvenega doma v Mariboru in MHS SZD, ki bo zaradi zgodovinskega pregleda 70-letnega obdobja razvoja zobozdravstvenega delovanja v našem mestu ohranil svojo trajno vrednost.

Tradicionalni izlet z otroki

Avtor: Darja Pernek

Foto: Bojana Bandur

V soboto, 30. maja, je Sindikat UKC Maribor izvedel tradicionalni izlet z otroki. Kot vsako leto je bilo tudi letos zanimanje za ta izlet res veliko, saj so bili tokrat polni kar trije avtobusi.

Zbrali smo se ob 6. uri pred avtobusno postajo na Ljubljanski ulici ter pričeli z vožnjo v smeri Madžarske. Panoramski svet naše sosede je kmalu popestril pogled na Blatno jezero in gričevnat svet Bakonjskega gozda na njegovi severni strani. Naš prvi daljši postanek smo naredili pod čudovito trdnjavo Szigliget, kamor smo se tudi povzpeli. Na plano je prišel domišljjski svet naših najmlajših potnikov, ki so pričeli z igro vitezov in princesk, videli pa smo tudi snemanje srednjeveškega filma.

Vožnjo smo nadaljevali do bisera madžarskega »morja« – polotoka Tihanya, ki je naravni rezervat in park. Istoimenska ljubka idilična madžarska vasica ponuja pogled na čudovite stare hišice, pokrite s slamo, kjer prodajajo spominke, čudovite keramične izdelke, pletene košare, vezenine, prte in madžarsko rdečo papriko, s katero so okrašene prej omenjene hišice. Pravijo, da je vasica najlepši kraj na Madžarskem, zato je zelo priljubljena turistična točka. Tam je tudi etnološki muzej na prostem s sprehajalnimi potmi in prekrasnim pogledom na Blatno jezero, na katerem so se v lepem vremenu pozibavali številni čolni in jadrnice. Glede na lepotevasice je bilo premalo časa za uživanje le-teh, številni potniki so si namreč želeli še malo ostati.

SINDIKAT
UKC
MARIBOR

Ker so nas čakale nove dogodivščine, smo se s trajektom zapejli na južno stran Balatona in popoldne preživeli na posestvu Puszta (tako domačini imenujejo prostrane pašnike). Trajekt, ki vozi po Blatnem jezeru, je bil prava zanimivost za naše najmlajše potnike, saj se razlikuje od tistih, ki smo jih vajenina Jadranu.

Na ravnini Bakodpuszte ima eden od sodobnih madžarskih bogatašev (ki ni odnesel denarja na Kajmanske otoke) več kot 200 hektarjev veliko posestvo, kjer se vse leto, tudi pozimi, skupaj s konji pase veliko sivo govedo, vmes pa se najdejo še ovce in navadne krave. To pisanost še dopolnjujejo pastirji, imenovani Čikoši. Najprej so nas pozdravili s kruhom in palenko za odrasle ter sokom za otroke ter z muzikanti, ki so nam zaigrali njihovo značilno glasbo. Nato so nas pospremili na ogled predstave s konji, ki smo jo vsi že nestrpnost pričakovali in nam je jemala dih. Konji so se poklanjali, galopirali, na povelje so konji celo legli na tla (kar so v svoji davni zgodovini počeli med bojnimi pohodi, da so se tako skrili pred sovražniki). Predstava je bila polna adrenalina, strahu, odobravanja, navdušenja in bučnega ploskanja, predvsem ob stoječem pastirjuna hrbtu dveh drvečih konj, ki je vodil vprego s petimi konji – preprosto nepozabno. Zanimiva so bila tudi oblačila pastirjev – čikašev, ki so oblečeni v frfotajoče široke tunike modrovijolične barve in pokriti s tradicionalnimi klobuki z visokimi zavitki. Nastopi s konji so v teh krajih nekaj

tradicionalnega, nekaj, kar je zapisano v genih tamkajšnjega prebivalstva. Na začetku in koncu predstave se konji elegantno priklonijo občinstvu. To izhaja iz njihove zgodovine in jim je koristilo med vojnimi pohodi. Predstava je spomin na davne igre, ko so fantje iskali neveste in so se morali izkazati v veččinah s konji. Čakalo nas je še kosilo. Nekateri so čas izkoristili za ježo ponijev za otroke ter degustacijo vin za odrasle. Glede na veliko število obiskovalcev je organizacija na posestvu malce zatajila,

vendar nas to ni kaj dosti zmotilo ali pokvarilo vzdušja. Ko sem na hipodromu sredi neskončne ravnine gledala predstavo konjev, sem razumela, zakaj pravijo, da so konji za Madžarsko kot Ferrari za Italijane. Njihovi predniki so namreč že pred tisoč leti prav na teh orientalskih konjih prijezdili na današnje madžarsko ozemlje ob Donavi. Pot od mongolskih step je trajala več stoletij, prekinjale so jo krvave vojne, kar bi bilo za konje skoraj pogubno.

Šale

Kirurg si pred operacijo umiva roke in reče svojemu asistentu:
»Alkohol, prosim!«

Nato se s prestrašenim glasom oglasi pacient, ki že leži na operacijski mizi:

»Gospod doktor, z operacijo sem se strinjal, ampak lepo bi vas prosil, če lahko alkohol pustite pri miru, dokler operacija ne bo končana.«

* * *

Zapisnik evropskega kongresa transplantologov

Poročilo britanskega predstavnika:

Našli smo človeka brez hrbtenice, mu jo presadili in po tednu dni v bolnici je zahvaljujoč odkritjem britanskih zdravnikov shodil in si začel iskati službo.

Francoski predstavnik zdravnikov je poročal:

Pri nas smo imeli pomembnejšo zadevo. Vzeli smo človeka z enim samim pljučnim krilom, mu presadili manjkajoče pljučno krilo in po treh dneh je odšel iz bolnice in si začel iskati službo.

Predstavnik italijanskih zdravnikov je poročal:

Mi smo imeli dva pacienta brez srca. Ker smo imeli le enega darovalca, smo se odločili in vsakemu do obeh pacientov presadili pol srca. Po dveh dneh sta bila oba pacienta ozdravljena in že začela iskati službo.

Predstavnik slovenskih zdravnikov je ponosno povedal:

Vse to ni nič. Pri nas imamo kar nekaj ljudi brez možganov. Postavili smo jih na čelo države in v rekordnem času že več kot pol države išče službo!

Pravopisni kotiček

Tokrat si oglejmo nekaj najpogostejših pravopisnih napak, ki jih najdemo v pisnih poslovnih dokumentih.

Naslove dopisov lahko pišemo na tri različne načine, in sicer:

- kot nagovor (*Spoštovani! Spoštovani gospod Novak!*),
- kot Zadeva ali Predmet (*Predmet: Prijava na razpis*),
- kot ime dokumenta (*Prijava na razpis*).

Pri **nagovoru** je nevljudno, če besedi *gospa* ali *gospod* krajšamo v *ga.* ali *g.*

Pogosto se pojavlja dilema, ali za nagovorom uporabiti klicaj ali vejico. Za uradne dopise je boljše uporabiti klicaj, vejico pa lahko uporabljamo v poluradnih in zasebnih dopisih. Vsebina dopisanaj bi bila vedno kratka, jasna in jedrnata.

Tvorimo kratke in jasne povedi, pazimo na besedni red, poskušamo **uporabljati** samo **slovenske besede**. Če je le možno, naj bo besedilo samo na eni strani. Kadar dopis pošiljamo po elektronski pošti, naj bo dopis v priponki. Vse datume pišemo brez prvih ničel in s presledki.

Napačno

Novo mesto, 21.10.2007

Novo mesto, 01.09.2007

Novo mesto, 21. Oktober 2007

Pravilno

Novo mesto, 21. 10. 2007

Novo mesto, 1. 9. 2007

Novo mesto, 21. oktober 2007

Kadar v besedilu pišemo dan, datum in uro, **za dnevom in datumom pišemo vejico**.

Primer: *Sestanek bo v petek, 12. 10. 2007, ob 10. uri ...*

Da nekaj traja od in do določene ure, lahko pišemo na dva načina.

Napačno

... ob 12.00 uri ...

... od 12.00 – 14.00 ...

... 12.00 – 14.00 ...

Pravilno

... ob 12.00 ...

... od 12.00 do 14.00 ...

... 12.00–14.00

Tudi **točke dnevnega reda** je možno pisati na več različnih načinov.

Dnevni red:		Dnevni red:
1. Pregled zapisnika prejšnje seje (.)		1.pregled zapisnika prejšnje seje, (.)
2. Uvajanje sprememb (.)	ali	2.uvajanje sprememb, (.)
3. Pregled doseženih rezultatov (.)		3.pregled doseženih rezultatov, (.)
4. Vprašanja in odgovori (.)		4.vprašanja in odgovori.

Zaključni pozdravi so zelo različni. Lahko so samo pozdrav (*Lepo vas pozdravljam. S spoštovanjem*) ali pa kar zaključek, združen s pozdravom (*Veselim se srečanja z vami in vas lepo pozdravljam.*). Izogibati se moramo pozdravu *Pozdravljeni*, ker zveni zelo pogovorno. Če začnemo dopis s *Spoštovani*, ga ne smemo zaključiti s *S spoštovanjem*.

Podpise obravnavamo kot poved, kar pomeni, da prvo besedo vedno pišemo z veliko začetnico, ostale pa le, če so lastna imena. Podpisnik je vedno na desni strani dopisa, lastnoročni podpis pa nad imenom in priimkom.

Pripravila: Urška Antonič

Vir: Slovenski pravopis (2001), Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Slovar slovenskega knjižnega jezika. Elektronska izdaja.

Slogovni priročnik Evropske komisije

Izroček predavateljice mag. Rade Lečič

Iz kuhinje

Piše: Daniel Šlamberger

Mesna lazanja

Sestavine:

- 1 čebula
- 2 stroka česna
- korenje
- 2 stebli zelene
- 100 g mozzarelle
- 100 g parmezana v kosu
- 250 g mletega mesa
- malo paradižnikove mezge
- 500 g olupljenih paradižnikov
- 50 ml rdečega vina
- 50 g moke
- ½ l mleka
- olivno olje
- malo masla
- sol, poper,
- 200 g plošč za lazanja

Čebulo, česen, korenje in zeleno očistimo ter nasekljamo na drobne kose. Mozzarella narežemo na kocke, parmezan pa naribamo. V ponvi segrejemo olivno olje in popražimo čebulo, česen in mleto meso. Dodamo korenje in zeleno. Vmešamo paradižnikovo mezgo, prilijemo vino in dodamo olupljene paradižnike. Omako pretlačimo in osolimo ter popoprmo. Kuhamo 20 minut, da se zgosti. V drugi ponvi stopimo tri žlice masla in na njem na hitro popražimo moko. Med mešanjem prilijemo mleko, posolimo in popoprmo. Na zmernem ognju kuhamo 5 minut.

Pečico ogrejemo na 200 °C. V nepregorno posodo za peko damo tri žlice bele omake, nanjo pa položimo ploščo za lazanja. Nato nalagamo mesno omako, spet belo omako in plošče, dokler nam sestavin ne zmanjka. Zaključimo s plastjo testenin, ki jih premažemo z belo omako. Na vrh položimo kose mozzarelle, potresemo s parmezanom in koščki masla. Pečemo približno 25 minut.

Princeske z kremo maskarpone in malinami

Sestavine za 12 oseb:

- 2 dl vode
- 80 g masla
- 1 žlica sladkorja
- 1 ščepec soli
- 150 g ostre moke
- 4 jajca
- 250 g maskarpone sir
- 60 g sladke smetane za stepanje
- 50 g sladkorja v prahu
- 200 g malin
- 2 žlici sladkorja v prahu za posip

Pečico segrejemo na 220 stopinj Celzija. Velik plitek pekač obložimo s papirjem za peko (ali dobro namastimo). V skledo presejemo moko. V kozici zavremo mešanico vode, masla, soli in sladkorja. Kozico odstavimo in v krop stresemo presejano moko. Sestavine s kuhalnico zelo dobro premešamo, da se nam ne naredijo grudice. Nato kozico pristavimo nazaj na kuhalnik in med nenehnim mešanjem kuhamo še toliko časa, da se testo loči od kuhalnice in kozice. Kozico odstavimo in počakamo, da se testo malo ohladi. V ohlajeno testo postopoma (enega za drugim) vmešamo štiri jajca. Pomembno je, da vsakič, ko dodamo jajce, sestavine zelo dobro premešamo, da se jajce lepo poveže s testom. S pripravljenim testom napolnimo dresirno vrečko in na pekač nabrizgamo poljubno velike kupčke (uporabimo zvezdasti nastavek). Pekač potisnemo v ogreto pečico in princeske pečemo 15 minut. Nato temperaturo pečice znižamo na 180 °C in pečemo še 15 do 20 minut. Pečene princeske vzamemo iz pečice in z nožem odrežemo pokrovčke. Pustimo, da se testo ohladi. Medtem ko se testo hladi, pripravimo maskarpone kremo. V skledi z električnim mešalnikom zmešamo maskarpone sir, sladko smetano in sladkor v prahu. Mešamo toliko časa, da nastane čvrsta krema. Princeske nadevamo z maskarponejevo kremo, po kateri razporedimo sveže maline. Princeske pokrijemo z odrezanimi pokrovčki, serviramo na krožnik ali pladenj, potrosimo s sladkorjem v prahu in postrežemo.

KAM GREDO NAŠA ZDRAVILA?

NE ONESNAŽUJMO OKOLJA, ODSTRANIMO
ODPADNA ZDRAVILA NA PRAVILEN NAČIN!

**ODPADNIH ZDRAVIL NE SMEMO
ODVREČI MED KOMUNALNE
(GOSPODINJSKE) ODPADKE IN NE
SPLAKNITI V KANALIZACIJO!**

**ŽE MAJHNE KOLIČINE NEPRAVILNO ODVRŽENIH
ZDRAVIL LAHKO V NARAVI POVZROČIJO
NEPOPRAVLJIVO ŠKODO. S PRONICANJEM V
PODZEMNE VODE LAHKO PREIDEJO V PITNO
VODO IN TAKO ŠKODUJEJO ČLOVEKU IN NARAVI.**

KAKO RAVNAMO Z ODPADNIMI ZDRAVILI?

ODDAMO JIH V:

- LEKARNE
- ZBRINE CENTRE ALI PREMIČNE ZBIRALNICE
- SPECIALIZIRANE PRODAJALNE V POSEBNE ZABOJNIKE
- ZBIRALCU ODPADNIH ZDRAVIL OB KAMPANJAH

Izdal: Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave
Naslovnik letala omogočili: NI.ZOH, AquaSystems, Snaga in Nigrad
Ilustriral: Samo Jeričič
Več informacij: www.maribor.si/okolje

MESTNA OBČINA MARIBOR

NACIONALNI LABORATORIJ ZA
ZDRAVJE, OKOLJE IN HRANO

AquaSystems

nigrad

Snaga

Napovednik dogodkov

NAZIV SREČANJA	DATUM SREČANJA	LOKACIJA SREČANJA	INFORMACIJE/ PRIJAVE
5. mariborska šola UZ diagnostike v ginekologiji in perinatologiji	3.–4. 09. 2015	MF Maribor	www.ukc-mb.si
UZ vodeni žilni dostopi	24. 9. 2015	UKC Maribor	www.ukc-mb.si
Osnove dermatologije za pediatre, šolske in osebne zdravnike	25. 9. 2015	Medicinska fakulteta	www.ukc-mb.si
2. kongres radiološkega društva dr. Mile Kovač	25.–26. 9. 2015	Hotel Habakuk	www.ukc-mb.si
Tečaj dobre klinične prakse	9. 10. 2015	UKC Maribor	www.ukc-mb.si
OAA – porodna anestezija	9.–10. 10. 2015	Medicinska fakulteta	www.ukc-mb.si
7. Černičevi dnevi	16. 10. 2015	UKC Maribor	www.ukc-mb.si
80-urni tečaj izobraževanja za dodatna znanja iz paliativne oskrbe	22.–23. 10. 2015	UKC Maribor	www.ukc-mb.si
II. strokovno srečanje – mednarodno srečanje izvajalcev zdravstvene nege v dermatovenerologiji v Mariboru	6.–7. 11. 2015	Hotel Habakuk	www.ukc-mb.si
XII. dermatološki dnevi	6.–7. 11. 2015	Hotel Habakuk	www.ukc-mb.si
80-urni tečaj izobraževanja za dodatna znanja iz paliativne oskrbe	12.–13. 11. 2015	UKC Maribor	www.ukc-mb.si
XI. ortopedsko srečanje: Rama v ortopediji	13. 11. 2015	MF Maribor	www.ukc-mb.si
Oskrba dihalne poti	20.–21. 11. 2015	MF Maribor	www.ukc-mb.si
80-urni tečaj izobraževanja za dodatna znanja iz paliativne oskrbe	10.–11. 12. 2015	UKC Maribor	www.ukc-mb.si